ԺԲ. ՏԱՐԻ 3530 (Ն. Տ.) 30 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1895 18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1895 13 ՃԷՄԱԶԻԻԼ ԱԽԸՐ 1313 ՇԱԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.
ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ Է ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌وك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դահեկան ստակ ... 150
» » Վեցամսեայ » » ... 75
» » Եռամսեայ » » ... 40
Օտար երկիրներ Տարեկան Ֆրանք ... 56
» » Վեցամսեայ » ... 28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր. Տարեկան Օսմ. Ոսկի 2
Գաւառաց բդեշխաց ծախքի միջոցին Ղրուշ 50
Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL.
Հետեւեալ տան ծանուցական մեկենաներով տպուած
Schiff, Srpek & Comp. à Vienne (Autriche)

Ա. ՏԻՒՄԱ ՈՐԴԻԻ ՄԱՀԸ

Երեք չորս օրէ ի վեր տխուր բնազդով մը կը հետեւէինք Աղեքսանդր Տիւմայի առողջական վիճակին վրայ հասած լուրերուն, երբ հինգշաբթի իրիկուն հեռագիրը գուժեց անոր մահը։

Ժամանակակից օտար հեղինակներուն մէջ քիչեր կան որ անոր չափ սիրուած ըլլան մեզմէ՝ իրենց վէպերովն ու թատերախաղերովը։ Գամելիազարդ Տիկինը, իր գլուխ-գործոցը, զոր գրած է քսանըհինգ տարեկան հասակին մէջ, երբ հայերէնի թարգմանուեցաւ, վէպի մը սովորական տպաւորութիւնը չէր որ առաջ կը բերէր ընթերցողներուն մտքին վրայ, այլ ուղղակի սրտերուն կ'ազդէր և շատեր ճանչցած ենք որ արցունքով կ'աւարտէին Մարկրիտ Կօթիէի օրագրութիւնը։ Գտնուեցան պարկեշտամոլներ ալ որոնք կուզէին անբարոյական հռչակել այդ գիրքը, ցոփ կնոջ մը կեանքին պատկերը միայն տեսնելով հոն, կոյր նախապաշարումով մը չի թափանցելով այն մեծ բարոյականին որ կար այդ պատմութեան մէջ, չի տեսնելով անձնազոհութեան օրինակը զոր կուտար այդ ցոփ կին՝ իր սէրը ու կեանքը նուիրելով հօր մը աղերսին՝ պարկեշտ աղջկան մը ամուսնութիւնը չ'արգիլելու համար։ Տիւմա Հօր վէպերէն ետք, որոնք անյագ հետաքրքրութեամբ կը կարդացուէին, Տիւմա Որդիին վէպերը նոր յայտնութիւն մը եղան գրական աշխարհին համար, որուն կուտային՝ ամէն մէկ հատորով՝ ուսումնասիրութիւն մը սիրոյ վրայ, ամուսնութեան վրայ, կնոջական հարցերու վրայ,—շարք մը ընկերային հոգեբանութիւններու։

Իր թատերախաղերն ալ, իր վէպերուն պէս, միշտ թէզ մը կը ներկայացունեն, պարզ, դիւրահաղորդ ոճով մը գրուած, զորս տեսնողը կամ կարդացողը ճիգ մը չի նշմարեր բնաւ, արուեստականութեան ճիգը. անհուն ախորժով մը կը հետեւի հեղինակին մտածումներուն ու զգացումներուն, կը հետաքրքրուի անոր ստեղծած անձերուն շարժման ու կեանքին, կը քննադատէ կամ կը հաւնի, բայց միշտ բնական գտնելով։

Աղեքսանդր Տիւմա Որդիին գործերը Ֆրանսայէն դուրս ալ ընդհանուր համակրանքով փնտռուած ու թարգմանուած են։ Հայ բեմը առենօք իր խաղացանկին գլուխը կը դնէր Գամելիազարդ Տիկինը, որ Պոլիս ու Թիֆլիզ, անհամար անգամներ ներկայացուած, միշտ ջերմ ընդունելութիւն գտած է։ Իսկ երբ Բարիզեան շրջուն խումբեր, Սառա Պեռնարէն սկսելով, ատեն ատեն եկան ներկայացնել Էտրանժէրը, Տըմի-Մոնտը, Ֆրանսիյոնը և վարպետին թատերական ուրիշ գլխաւոր գործերը, աւելի իրական գաղափար մը տուին մեզի՝ անոր հանճարին մեծութեանը ու կեանքի գիտակցութեանը վրայ։ Այդ բոլոր խաղեր, թէեւ մեզի համար օտար եղող բարքերէ առնուած, կնոջ, ամուսնութեան և սիրոյ շուրջը կը դառնային՝ այնպիսի նուրբ զննութիւններով, իրական պատկերներով, զգացումներու վերլուծումով որոնք ընդհանուր կերպով կը պատկանին կնոջ, և ոչ թէ Ֆրանսուհիին միայն։ Տիւմա Որդիի խաղերն այն առաւելութիւնն ունին, իր վէպերուն պէս, որ չեն հիննար. անցեալ ձմեռ, Գոմէտի-Ֆրանսէզի բեմին վրայ հանուեցան անոնցմէ մէկ քանին որ տասը կամ աւելի տարիէ հետէ չէին ներկայացուած, ու առաջին անգամուան պէս, թերեւս աւելի իսկ, խանդով ընդունուեցան ու բարիզեան մամուլն այս առթիւ ևս համակրալից մեծարանք մը ընծայեց մեծանուն հեղինակին։

Աղեքսանդր Տիւմա Որդիին գրուածքներուն մէջ կարեւոր տեղ մը կը գրաւեն իր յառաջաբանները, որոնք՝ սովորական յառաջաբաններէ բոլորովին տարբեր՝ գրական գոհարներ են. իր գործերուն նոր տպագրութեան առթիւ հեղինակը կ'օծտէր զանոնք տասըքան էջերով ուր կը պատմէր թէ ի՛նչպէս իր մէջ ծնունդ առած է այս կամ այն թէզին վրայ խաղ մը գրելու գաղափարը, այնքան նրբամտօրէն և սեղմ ու կուռ ոճով որ ամբողջ գործին չափ կ'արժէր շատ անգամ իր յառաջաբանները եղած են նաեւ բանակռուի ասպարէզներ իր գաղափարներուն պաշտպանութեանը համար, կորովի գրչով մը գրուած։

Բարիզեան թերթերը մօտ օրէն պիտի բերեն անշուշտ ընդարձակ ուսումնասիրութիւններ գրական այդ մեծ վաստակաւորին գործերուն ու կեանքին վրայ, որոնց հաճոյքով պիտի հետեւինք։ Իր մահուան լուրին առաջին ազդեցութեան տակ գրուած այս քանի մը տողեր ու հակիրճ յիշատակութիւն ուրիշ բանի չեն ծառայեր՝ բայց եթէ համեստ յարգանք մը ընծայելու Տիւմա Որդիի յիշատակին, որուն մահուան առաջ բերած տպաւորութենէն անմասն մնալ չպիտի ուզէ հայ գրականութիւնն ու հայ լրագրութիւնը։

Տ.

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ ՎԱՅՐԿԵԱՆՆԵՐԸ

Աղեքսանդր Տիւմա Բարիզի մօտերը կը բնակէր, ի Մառլի, գիւղական տուն մը։ Նախընթաց կիրակի, Էմիլ Օժիէի արձանին բացման հանդէսին ներկայ գտնուած ըլլալով, պաղ առաւ։ Վիրադարձին, ջղային ցաւերը՝ որոնցմէ կը նեղուէր երկու օրէ հետէ՝ սաստկացան և իր գիւղական բժիշկը կանչել տուաւ, որուն դեղերը բարւոքում մը առաջ չի բերին։ Երեքշաբթի օրը, Բարիզի բժիշկներէն և իր բարեկամներէն տոքթ. Շառիէն այցելութեան երթալով, երբ տեսաւ Տիւմայի վիճակը, առաջարկեց որ մասնագէտ մը հրաւիրուի խորհրդակցութեան համար։ Հիւանդը մերժեց։ Սակայն յաջորդ օրը՝ Մաթիլտ իշխանուհիին խնդրանօք, որ Մառլի գացած էր, բրօֆէսօր Տիէօլաֆուան հրաւիրուեցաւ որ հիւանդին վիճակը ծանր գտաւ և չի ծածկեց ընտանիքէն։ Ուրբաթ և շաբաթ Տոքթ. Պուշառը և Տոքթ. Բօժին հրաւիրուեցան որոնք նոյն մտահոգութիւնն յայտնեցին։ Հիւանդը խորին թմրութեան մը մէջ թաղուած կը մնար։ Ինչպէս հեռագիրը ծանուց, երկուշաբթի օրը խելքը գլուխը եկեր է և գրել փորձեր է, բայց չէ կրցեր։

Աղեքսանդր Տիւմայի սպասաւորը, որ քսաներեք տարիէ հետէ կը ծառայէր անոր, ինքն ալ ժանտատենդէ բռնուած ըլլալով, բացակայ կը գտնուէր տունէն. և գիշեր ցերեկ, հիւանդին քով կը հսկէին իր ընտանիքը և երկու հիւանդապահներ։

Երէկ իրիկուան հեռագիրները կը ծանուցանեն թէ կտակը բացուեր է։ Ա. Տիւմա Որդի կը յանձնարարէ իր յուղարկաւորութիւնը շատ պարզօրէն կատարել։

Նախարարութիւնը որոշեր է որ յուղարկաւորութիւնը Պետութեան ծախքով ըլլայ։

ԳԻՒՏ ԽԱՉԻ ՀԱՆԴԷՍ

ՅԵՐՈՒՍԱՂԷՄ

Կարծեմ առանց բացառութեան ամէն հաւատացեալ հայ գիտէ որ մեր եկեղեցին տարուան ընթացքին մէջ Խաչի չորս տարբեր տօներ կը կատարէ, Երեւման Խաչի, Վերացման Խաչի, Վարագայ Խաչի և Գիւտ Խաչի. ասոնցմէ ամենէն մեծավայելուչ ու շքեղը՝ Վերացման Խաչինը ընդունուած է միշտ ու ամէն տեղ. բայց Երուսաղէմի մէջ այսպէս չէ. գրեթէ շատ եկեղեցական տօներ տեղւոյն բնութեան համեմատ տարբեր եղանակաւ ու հանդէսներով կը կատարուին. այսպէս ալ Գիւտ Խաչի տօնը հոս Խաչի միւս տօներէն աւելի շքեղ հանդիսաւորութեամբ տօնուելուն պատճառաւ՝ շահեկան կը համարինք անոր վրայօք համառօտ ծանօթութիւն մը տալ և նկարագիրն ընել՝ բարեպաշտ սրտերու գոհացում տալու նպատակաւ։

«Գիւտ» և «Խաչ» բառերը, ինչպէս յայտնի են, կը նշանակեն «խաչի գտնուիլը».—Քրիստոսի մեռնիլ ու թաղուելէն յետոյ ժամանակի սովորութեան համեմատ հրեայք մեր Փրկչին խաչը երկու աւազակաց խաչերուն հետ միասին Գողգոթայի շատ մօտ՝ փոս տեղ մը կը թաղեն, որ տեղն երկար տարիներու ընթացքին մէջ քաղաքէն թափուած աղբերով և աւերակաց կոյտերով բոլորովին անյայտացած էր։

Փրկչական 326 թուականին, մեծին Կոստանդիանոսի մեծահաւատ մայրը՝ Սրբուհին Հեղինէ՝ կուգայ յԵրուսաղէմ յուխտ և յերկրպագութիւն Քրիստոսի Տնօրինական Ս. Տեղեաց, և մանաւանդ ի խնդիր լինելով Անոր կենսատու Խաչին, կը խորհրդակցի այն ատենուան Մակար Հայրապետին հետ, հաւաքել կուտայ ժողովրդեան ծերերը, կ'առնէ անոնցմէ Խաչի թաղուած տեղը աւանդութեամբ, և գանձեր վատնելով պեղել կուտայ լեռնացեալ հողակոյտը որով յերեւան կուգան չորս դարու թաղեալ երրակի խաչերն։ Այս կէտին որոշելու համար բուն Քրիստոսի Խաչափայտը՝ մարդկային միտք, կամք, կարողութիւն և զոհողութիւն չեն զօրեր այլ եւս, ուստի բարեպաշտ Դշխոյն ծերունի Հայրապետին հետ մէկտեղ՝ իբրեւ միակ միջոցի՝ կը դիմեն հաւատոյ զօրութեան և վերջապէս ի պսակումն իրենց սուրբ փափաքանաց՝ հրաշքով կը յայտնուի Փրկչական խաչը։ Հա՞րկ է ըսել որ այս հրաշալի դէպքին վրայ ի նշան մեծ գոհունակութեան անմիջապէս կը կատարուին հոգեւոր մեծ հանդէսներ և կը կանգնին նուիրական յիշատակներ։

Ահա այս հռչակաւոր սրբավայրը կը գտնուի Ս. Յարութեան հնադարեան միջազգային տաճարին մէջ՝ Հայոցս սեպհական Ս. Լուսաւորիչ ընդարձակ եկեղեցւոյն արեւելեան հարաւակողմը, դարձեալ փոս տեղ մը 13 սոթ քարէ աստիճաններով ցած։—սրբավայրը թէպէտ մեր եկեղեցիէն անցնելով կ'իջնուի, բայց միջազգային բաժին է և հոն Լատինք սրբավայրին աջ կողմը պատարագամատոյց սեղան մը ունին. սրբատեղին միշտ բաց է ուխտի համար. հանապազօրեայ խնկարկութիւնք կը լինին ինչպէս մեր կողմանէ՝ նոյնպէս ուրիշ քրիստոնեաներու կողմանէ, ինչպէս նաեւ Ս. Տեղեաց մէջ սովորական թափօրի շրջած ատեննիս Գիւտ Խաչ ալ կ'այցելենք։ Մեր եկեղեցւոյն հարաւային անկիւնը պատուհան մը կայ՝ որ ճիշդ «Գիւտ Խաչին» վրայ կը նայի. աւանդութեամբ կ'ըսուի թէ՝ Ս. Հեղինէ այդ պատուհանի տեղէն կը դիտէր և պարգեւ կը բաշխէր խաչի տեղը պեղողներուն. այդ պատուհանին մէջ 3 հատ մշտավառ կանթեղ ունինք։

Գիւտ Խաչի շաբաթ իրիկունը, ժամը 8ին, Ս. Յակոբեանց վանուց մեծ զանգակը իր թանձր ու երկարատեւ ղօղանջիւններով կ'ազդարարէ բոլոր միաբանութեան, ուխտաւորաց և քաղաքի ժողովրդոց՝ պատրաստուիլ և հանդիսական գնացքով երթալ կատարել այդ մեծավայելուչ հանդէսի նախատօնակը բուն իսկ Գիւտ Խաչի սրբավայրին վրայ գտնուած մեր եկեղեցւոյն մէջ. որովհետեւ նոյն իրիկունը և հետեւեալ օրը Գիւտ Խաչը մեր տրամադրութեան տակն է. հոն ուխտի կ'իջնենք միշտ, և սահմանեալ արարողութիւններ կը կատարենք։ Այս տարի ալ ուրիշ տարիներու նման ամբողջ միաբանութեամբ, բազմաքացի ժողովրդով և գտնուած 10—15 ուխտաւորներով կատարեցինք այդ հոգեւոր հանդէսն իր տեղւոյն վրայ. օտար ազգեր անգամ սքանչացմամբ կը դիտէին ամբողջ ժամերգութիւններս ու պատարագնիս, մանաւանդ յետ Ս. Պատարագին՝ Քրիստոսի գերեզմանին շուրջը դարձած մեծահանդէս թափօրնիս։

Ս. Պատրիարք Հայրերնիս, թէեւ ծերունի, բայց առողջ ու առոյգ լինելով, միշտ իւր նախագահութեամբ եկեղեցական հանդէսներուն փայլը կ'աւելցունէ։ Այս տարի թէպէտ մինչեւ հիմա նուազ է ուխտաւորներուն թիւը՝ բաղդատմամբ ուրիշ տարիներու, որ քանի մը տասնեակ և մինչեւ իսկ հարիւր հոգի կամ աւելի կը լինէր, բայց կը յուսանք որ մինչեւ Աւագ տօները կամ Ս. Ծնունդ՝ նորէն գան ու սովորական թիւը լնուն, որով այսուհետեւ ունենալիք եկեղեցական հանդէսներնիս ալ աւելի շքեղութիւն մը կ'առնուն։

7 Նոյեմբեր 1895 Դ. Վ. Ց.
Երուսաղէմ

ԳՐԱԿԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿ

Ա.

Ֆրանսական Ակադեմիի այն նստին մէջ ուր Պ. Էտուառ Հէրվէ կարդաց իր տեղեկագիրը առաքինութեանց մրցանակներու վրայ, ցկեանս քարտուղար Պ. Կասթոն Պուասիէ ևս ճառ մը կարդաց գրական մրցանակներու վրայ, ուսկից կը քաղենք ամենէն շահեկան հատուածները։

«Մոնթիօն մրցանակը «բարքերու օգտակար գործերու համար» ամենէն խոշոր բաժինն է մեր մրցանակներուն։ Ասոր ամէնէն աւելի աչք կը նետեն, և սովորաբար անոր մրցակիցները յոյժ բազմաթիւ են, Ակադեմին մասերու կը բաժնէ զայն ընդհանրապէս։ Այս տարի 2000 ֆրանքի, 1000 ֆրանքի և 500 ֆրանքի մրցանակներ կուտանք։

«Փարիզի դպրութեանց կաճառին բրօֆէսոր Պ. Քրուազէի երկհատոր ընդարձակ հեղինակութիւնն է որ նախ գրաւեց Ակադեմիին ուշադրութիւնը, և որուն կը շնորհէ բարձրագոյն վարձատրութիւնը։ Չի կրնար ըսուիլ թէ նիւթը նոր է, քանի որ Ֆէնըլօնի և Պոսիւէի վէճին վրայ կը խօսի։

«Դուրս հանելով Պ. Քրուազէի գիրքը, հարիւր ութսուն հեղինակութիւն կը մնար մեր ձեռքը, որոնց մէջէն ընտրել պէտք էր մեր քանի մը պսակաւորները։ Այս ընտրութիւն գիտէք որ դիւրին բան չէր, մանաւանդ որ մրցանակին բանաձեւն իսկ բաւական անորոշ է։ Կը պահանջուի մեզմէ որ «բարքերու օգտակար» հեղինակութիւններ վարձատրենք. բայց շատ եղանակներ կան իրենց օգտակար ըլլալու։ Մոնթիօն՝ ակադեմիին ուղղած իր նամակին մէջ կ'ըսէր, «գրական ոչ մէկ սեռ արտաքսուած է»։ Ուստի ամենքն ալ ընդունեցինք։ Մեր վարձատրած գործերուն ցուցակին մէջ պիտի գտնէք բարոյական ու քննադատական գիրքեր, ուղեգրութիւններ, մեծ գրագէտներու, նշանաւոր զօրավարներու, քաջարի զինուորներու կենսագրութիւններ։ Վէպեր ալ պիտի գտնէք։ Այս տարի, զրկուած հարիւր ութսունըմէկ գործերուն կէսը վէպերէ կը բաղկանար, և այս վէպերուն մեծագոյն մասը կիներու կամ օրիորդներու կողմէ հեղինակուած են։ Այս վիճակագիր ցոյց կուտայ թէ գրականութեան այս ճիւղը ինչ շնորհ կը վայելէ։ Վասն զի, ինչպէս շատ անգամ ըսուած է, եթէ շատ դժուար է լաւ վէպ մը պատրաստել, միջակ վէպ մը հեղինակելէն դիւրին բան չկայ։ Գիտական կամ պատմական գիրք մը նախնական ուսումնասիրութիւններ կը պահանջէ. կ'երեւայ թէ վէպ մը շինելու համար կը բաւէ յիշողութիւն ունենալ և անձնական բաներ պատմել։ Ամենէն պարզ կեանքը իր միջադէպերն ունի, որոց կարեւորութիւնը մարդ բնապէս տրամադիր է չափազանցելու. կը կարծենք թէ ինչ որ մեզ կը վերաբերի պէտք է հետաքրքրէ ամենը, թէ ինչ որ մեզի կը պատահի միայն մեզ կը պատահի, և գրիչը ձեռուընիս կ'առնենք աշխարհքին յայտնելու՝ իբրեւ գաղտնիք մը՝ ինչ որ ամէն մարդ գիտէ։ Օրինակի համար, վէպերը զորս ընդունած ենք, ամենքն ալ, իրաւ, խղճամիտ պարկեշտութեամբ մը գրուած են։ Եւ որովհետեւ շատ պարկեշտ են, ուրեմն կը կարծուի թէ բարքերու յոյժ օգտակար ըլլալու են։ Ասիկա պատճառ մը չէ միշտ, և միակ առաքինութիւնը չի բաւեր։ Երբեմն մինչեւ իսկ կրնայ վնասել, եթէ քիչ մը չափազանց շռայլութեամբ սփռուի։ Ամէն պարագայի մէջ, որպէս զի գիրք մը կարենայ ուղղել կարդացողները, նախ պէտք է որ ընթերցողներ ըլլան, և ասիկա դժուար է։ Քիչ վէպեր կան որ կարդացուին։ Մի զարմանաք ուրեմն եթէ վէպերու այս մեծ առատութեան մէջ, Ակադեմին եօթն հատ միայն վարձատրած ըլլայ։

«Մասնաւորապէս բարձր գրականութեան սահմանուած մրցանակներուն մէջ Վիթէ մրցանակէն աւելի հեշտը չկայ։ Ակադեմին ազատ է ուզածին պէս տալու զայն՝ ի նպաստ գրութեան, այս խօսքերով արդէն հաստատած է կտակակատարն այս մրցանակին։ Ուստի, օգուտ քաղելով այս ազատութենէն, բաժնեցինք երկու մատենագիրներու, որոնք բնաւ չեն նմանիր իրարու։ Մէկը, Պ. Օկիւսթէն Ֆիլօն, շատ նրբամիտ գրագէտ մը, որ գրական շատ սեռերու վրայ գրած է, վիպասանութիւն, պատմութիւն, քննադատութիւն, յոյժ լայն միտքով և ուղիղ ճաշակով։ Անգլիոյ անցեալն ու ներկային կատարելապէս լաւատեղեակ, անոր պատմագիրները, բանաստեղծները, թատրոնը ծանօթացուցած է մեզ։ Ոչ նուազ գիտակ է մեր գրականական պատմութեան. իբրեւ ապացոյց կը յիշեմ Մերիմէի վրայ իր գիրքը ուր, շնորհիւ նոր գրութեանց, այնքան լոյս սփռեց դէմքի մը վրայ որ կարծես խոյս կուտար։ Միւս պսակաւորն է Պ. տը Շերվիլ, որ քսանըհինգ տարիէ ի վեր կը զուարճացնէ Թանի ընթերցողները, առանց յոգնելու և յոգնեցնելու, գիւղային իրերով. «Իր գործը, կ'ըսէր Լըկուվէ, կ'ընդգրկէ գիւղական կեանքն համբուն. դաշտերն ու պարտէզները, պուրակներն ու արտերը, ցանքերն ու այգեկութքը, կենդանիներն ու մարդիկ, ամենքն ալ իր շրջանակին մէջն են։

«Հեղինակն գիտէ ինչ բանի վրայ որ կը խօսի և ասոր ալ պատճառը կայ. վասն զի տեսածին վրայ կը խօսի։ Սենեակին մէջ բնական պատմութիւն չի գրեր. իր ամէն սորվածը ի գործ դրած է։ Հետեւապէս բոլոր գրածներուն մէջ չես գիտեր ինչ ճշմարիտ, կենդանի, ապրած բան մը կայ որ մասնաւոր համ մը կուտայ իր ոճին։ Ես շատ անգամ նշմարեցի, կ'աւելցնէ Պ. Լըկուվէ, թէ բնութեան իրերուն և էակներուն հետ մտերիմ յարաբերութիւնը երջանկութիւն կը բերէ գրագէտներուն։ Միտքը կը սրէ՝ կենդանիներուն վրայ խօսելով, բանաստեղծութիւն կուտայ՝ ծաղկանց վրայ խօսելով։ Պ. Շերվիլ իր նիւթերէն փոխ կառնէ չես գիտեր ինչ հրապոյր մը. իր գործերն աղւոր կը բուրեն։ Երբ քանի մը էջ կարդամ իրմէ, ինքզինքս գեղը կը կարծեմ։»

«Բոտէն-Լէյի մրցանակն ալ գրեթէ միեւնոյն ազատութիւնը կը թողու մեզ։ Կրնանք զանոնք տալ կա՛մ նոր հրատարակուած գործի մը, կամ գրագէտի մը ամբողջ հեղինակութեանց, և այսպէս վարձատրել գրական ամբողջ կեանք մը։ Այս վերջին պարագային որոշում տուինք։ Օրագրող մը ընտրեցինք, և ասա՛ իր պատճառը։ Յորմէ հետէ մամուլին մէջ լրագրութիւնը այնքան մեծ կարեւորութիւն ստացաւ և ընթերցողը այնքան անհամբեր է իրողութիւններն հասկնալու, աւելի հոգ կը տարուի զանոնք շուտ ըսելու քան աղէկ ըսելու։ Ասիկա մեզ համար պատճառ մ'է շնորհակալ ըլլալու անոնց որ՝ լրագրութեան այս տենդին մէջ՝ իրենց գրածները խնամելու համար ժամանակ կը գտնեն։ Պ. Էմիլ Պերժըրա ասոնց կարգէն է. կը պատկանի այն դասակարգի գրագէտներուն որոնք պարտք ստանձնած են ամէն օր շահագրգռելու հասարակութիւնը, և ինք այսպիսիներուն նշանաւորներէն է։ Շատ քիչեր գիտեն անոր պէս զիրենք կարդացընել, ամենէն լուրջ միտքերը զուարթացընել ծիծաղելագին հրանգով մը։ Նիւթը անդադար փոխելու և ընթերցողը շնչասպառ պահելու պէտքը շատ կողմեր կը քշէ զինք. բայց, գրական այս թափառականութեան մէջ, որ իր տաժանելի արհեստին պահանջումներէն մէկն է, աղէկ գրելու ճաշակը և լեզուին յարգանքը պահած է։ Զգուշացած է այն զանցառութիւններէն որոնք հեշտիւ պիտի ներուէին իրեն։»

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (6)

ԲԻԷՌ ՏԷԼՔՈՒՌ

ԴԱՏԱԿԱՆ ԳԱՂՏՆԻՔ ՄԸ

Ամէն կողմ լուռ էր, ցանցառ անցորդները բնաւ շշուկ չէին հաներ ձիւնին մէջ քալելով, ամէն տեսակ կառքերու երթեւեկը դադրած էր և անոնք որոց կը հանդիպէին, տխրութեամբ կը թափառէին դանդաղօրէն, ամէն կողմ դանդաչելով, ուրուական ձիերու կողմէ դժուարաւ քաշուելով։

Փարիզի մէջ գիշերուան կարգ մը ժամերուն արտաքին կեանքը բոլորովին դադրած կ'երեւայ այդ յորձանքներուն մէջ։

Քանի մը վայրկեան առաջ մեծ ոստանն յուզող բոլոր շարժումը գրեթէ վայրկենապէս կը կենայ։ Կարծես ամէն մարդ կը ջանայ փախչիլ հասարակաց թշնամիէն, փութով հասնիլ ապաստանարան մը և լքել ամէն աշխատանք ու ամէն հաճոյք։

Երբ Մաքսիմ դուրս կ'ելլէր Արիքօնեբու ակումբէն, փոթորիկն յոյժ սաստկացած էր։ Այն պատճառներով զորս յայտնեցինք, երիտասարդն իր ճամբուն վրայ հանդիպեցաւ քանի մը անցորդներու միայն կամ ձիւնը փոխող գործաւորներու։ Մաքսիմ շատ արագ կը քալէր. սիրային ժամադրութեան մը կ'երթար։

Պէտք ըսենք թէ ով էր այս երիտասարդն և ի՛նչ պայմաններու մէջ պիտի ներկայանար անոր որ իրեն կը սպասէր։

1856ին, Բըթի-Սէն-Ժան փողոցն հին Մարսիլիոյ էն յաճախուած ճամբաներէն մէկն էր։ Այն ժամանակ, փողոցային այլափոխումները դեռ կտրտած չէին քաղաքն։ Այն ատեն հին Մարսիլեան կար. ա՛լ հիմակ չկայ։

Յոյժ բազմամարդ էր այս Բըթի-Սէն-Ժան փողոցն, և այն թուականին շատ քիչ անցորդներ կը մտնային նայիլ փերեզակի մը խանութէն ներս, որ բաւական բանուկ էր, այլ իր նմաններէն բնաւ տարբերութիւն չունէր։

Հետաքրքրութեամբ ներս նայողին փնտռածն էր մանկամարդ աղջիկ մը արտասովոր գեղեցկութեամբ, գեղանի Մարիոնը կամ գեղանի փերեզակուհին, ինչպէս կը կոչէին զայն թաղին մէջ անխտիր։

Մարիոն այդ խանութին տիրոջն աղջիկն էր քսան տարու, և իր ճշմարտապէս հրաշալի գեղեցկութիւն բնականաբար պիտի քաշէր բոլոր անցորդներուն ակնարկները։ Շատեր պատրուակներ կը գտնէին Բըթի-Սէն-Ժան փողոցէն անցնելու համար, որպէսզի կարենան ակնարկ մը նետել Մարիոնի հօր խանութէն ներս։ Ամէն տեսակ քծնողներ, անգործներ ոչ նուազ փութկոտ կ'երեւային։ Իր գեղեցկութեան մատուցուած այս մեծարանքին հակառակ, գեղանի Մարիոն անտարբեր կը մնար նայուածքներու, ժպիտներու, մեծարանքներու և սիրային տոմսերու։ Փերեզակուհին համբաւն ամէն կասկածէ զերծ էր. դրացուհիներու նախանձը բնաւ չէր ազդեր Մարիոնի, ինչպէս կ'անուանէին զայն, և իրենց կարծիքովն հրաշք էր այդքան գեղեցիկ և զգօն ըլլալը։

Ինչ ալ ըլլայ, միշտ իր խանութին մէջ փակուած, կը զբաղէր տան սովորական աշխատութիւններով, և կարծես գրեթէ անգիտակ էր իր գեղեցկութեան ընծայուած յարգանքներուն։

Մարիոնի հօր խանութին առջեւ ամենէն աւելի փութկոտ թափառողներուն մէջ նշմարուած էր նորեկ մը, երիտասարդ մը որ օտարական կ'երեւար։ Թաղին կիները շուտով մը հասկնալնուն պէս ասիկա, երկրորդ աւելի կարեւոր դիտողութիւն մը ըրին։ Գեղանի Մարիոն քանի մը օրէ ի վեր նուազ բազմազբաղ կ'երեւար։ Աւելի կը մօտենար խանութին առջեւքին, առանց սակայն երկար ատեն մնալու։

Շատ չանցած հաստատուեցաւ որ մանկամարդ աղջիկն երբեմն իր դրանը սեմին վրայ կը կենար, և զուգադիպութիւն մը որ սոսկալի կերպով նիւթ եղաւ դրացուհիներու խօսակցութեան, երիտասարդը նոյն վայրկենին իսկ խանութին առջեւէն կ'անցնէր։

Օր մը, գործն երեւան ելաւ. երիտասարդը խանութ մտաւ, ժպիտ մը փոխանակեց գեղանի Մարիոնի հետ և քանի մը վայրկեան խօսեցաւ հետը։ Փերեզակը դիպուածով բացակայ էր. բարձրաձայն աղաղակեցին թէ անամօթութիւն էր այս, և բնականաբար հայրն իմացաւ այս հրէշային այցը։

Մարիոն կորսուած էր իր մայրն ու հօրմէն զատ բարեկամ չունէր։ Սա կը պաշտէր իր աղջիկն։ Երիտասարդին այցելութիւնն իմանալով, մտածեց հարցափորձել իր աղջիկը զայն դատապարտելէ առաջ, տարօրինակ չգտնելով որ անիկա սխալ սէր մը զգայ։

Մանկամարդ աղջկան պատասխանները կարճ պիտի ըլլային. կը սիրէ՞ր։ Չէր գիտեր։ Ամենէն առաջ այդ երիտասարդն իր աչքին զարկած էր։ Մինչեւ այն ատեն տեսա՞ծ էր անդադար կրպակին առջեւէն անցնողներն. անիկա եկած էր, բան գնելու պատրուակով, ժպտած էր ներս մտած պահուն, ազատ համարձակ պատասխանած էր այդ ժպիտին, առանց գէշ անցընելու միտքէն, այլ բնականաբար այդ նորեկին ձգուելով։

Հայր Մարիոն, խելացի մարդ, անմիջապէս հասկցաւ և միտքը դրաւ խիստ որոշում մը տալ։

Յաջորդ օրն, հեռացնելէ յետոյ իր աղջիկն, երիտասարդին սպասեց, որ արդարեւ եկաւ, և կտրուկ կերպով խնդրեց որ դադրեցնէ իր աղջկան վնաս բերելիք այդ ընթացքն։ Ինչպէս ամէն սիրահար, երիտասարդն, ափիբերան, քանի մը խօսք թոթովեց և դուրս ելաւ։

Քանի մը օրեր անցան ու երիտասարդը չերեւաց, և տարօրինակ երեւոյթով մը, Մարիոնի թարմ գոյնն անհետացաւ։ Ամէն օր յոգնած երեւցաւ, անճառ տխրութիւն մը համակեց զինք, և հայրը՝ մտատանջ՝ հարցուց այդ փոփոխութեան պատճառը։

—Բան չունիմ, հայր։

Այս էր անփոփոխ պատասխանը մանկամարդ աղջկան, որուն առողջութիւնն աստիճանաբար կը տկարանար։

Հայր Մարիոն այդ տխրութեան պատճառներն իսկ մտքէն անցընելու կը վախնար։ Լաւ կը գիտէր իր զաւակն և ամէն օր երկիւղն աւելի կը շատնար։ Առտու մը յանկարծ տեսաւ անոր սարսռալը, միեւնոյն ժամանակ խուսափուկ կարմրութիւն մը կը լուսաւորէր անոր դէմքն։ Աչքն հետեւելով գեղանի Մարիոնի ակնարկին որ փողոց ուղղուած էր, տեսաւ երիտասարդը զոր ինք ճամբած էր։

Փերեզակն հասկցաւ ինչ որ միայն մտքէն անցուցած էր. իր աղջիկը կը սիրէր անծանօթն։ Առանց խօսք մը ըսելու, դուրս ելաւ, քալելով երիտասարդին ետեւէն, որ կը փութար հեռանալ զինք տեսնելով։

Երկու ժամ ետքը, փերեզակը խանութ դարձաւ. մտատանջ էր։ Վասն զի իր հետաքրքրութիւնն ու հայրական շահերը գոհացնող բոլոր տեղեկութիւններն առած էր։ Անծանօթը, զոր իր աղջիկը կը սիրէր, երիտասարդ փոխանորդ մ'էր, քսանըհինգ տարեկան, նոր պաշտօնի անուանուած ի Մարսիլիա։ Ժօռժ Բերնըլէն կը կոչուէր, և կը պատկանէր Տօֆինէի հարուստ ընտանիքի մը։ Այդ դիրքն ունեցող անձ մը անշուշտ չպիտի ամուսնանար երբեք փերեզակի մը աղջկան հետ, որքան ալ գեղեցիկ ըլլար։

Հայր Մարիոնի առած տեղեկութիւնները ճիշդ էին։

Ժօռժ Բերնըլէն աւարտած էր իրաւագիտական ուսումը. փայլուն քննութիւններ անցունելէ յետոյ Փարիզի մէջ, կրցած էր ընդհ. դատախազի փոխանորդի պաշտօն մը ձեռք բերել Սէնի դատարանին դիւաններէն մէկուն մէջ։ Բայց իր ընտանիքն, որ Տօֆինէ կը բնակէր և անսահման կալուածներ ունէր, խնդրած էին որ Մարսիլիա զրկուի պաշտօնով։ Այսպէս ըրած էին նպատակով մը զոր չէր գիտեր երիտասարդը։

Ժօռժ՝ հնազանդելով՝ գնաց Մարսիլիա։ Քիչ ատենէ ի վեր հոն հաստատուած էր, իբրեւ փոխանորդ, երբ իր զբաղումներ ստիպեցին զինք անցնիլ Բըթի-Սէն-Ժան փողոցէն։

Մանկամարդ աղջիկն ալ տեսած էր երիտասարդն, և զանիկա արժանի գտած էր իրեն։ Ժօռժ, սիրահարներու յատուկ յայտնատեսութեամբ, զգաց որ կը սիրէր զայն և դիմում մը փորձեց որ լիապէս յաջողեցաւ։

Օր մը օգուտ քաղելով Մարիոնի հօր բացակայութենէն, փերեզակի խանութը մտաւ, և անմիջապէս իր սէրը խոստովանեցաւ մանկամարդ աղջկան։ Ի՞նչպէս արտասանեց սէր բառը։ Մանկամարդ աղջիկն ի՞նչպէս լսեց զայն։ Կարելի չէ բացատրել, միմիայն սիրահարները կը հասկնան այս լեզուէն։

Գեղանի Մարիոն, առանց պատասխանելու Ժօռժին, առանց իսկ անոր անունն հարցնելու, ձեռքն անոր ձեռքին մէջ դրաւ, մօտիկ ընելով երիտասարդը, միամտութեամբ պատասխանելով, հետզհետէ կարմրելով ու ժպտելով։ Այս տեսակցութիւն քիչ տեւեց. մանկամարդ աղջիկն անմիջապէս խելաբերելով, յանկարծ գոչեց.

—Հայրս եթէ ձեզ տեսնա՜յ։ Գացէք, մեկնեցէք, պարոն։

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ 18/30 ՆՈՅՄ. 1895

Տնտեսական հարցեր

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԵՒ ԱՆԳԼԻՈՅ ՄՐՑՈՒՄԸ ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԱՍՊԱՐԷԶԻՆ ՎՐԱՅ

Անգլիացիք մեծապէս ուշադիր են տնտեսական կռուանին վրայ Գերմանիոյ յառաջդիմութեանց։ Ուրիշ ո՛չ մէկ ազգ վերջին տարիներս արհեստի մասին այնքան յառաջ գնաց որքան գերման ազգն։ Այս ուսումնասէր ժողովուրդ ինքզինք արհեստի տուած է աւելի, համեմատաբար զուրկ ըլլալով հողային ճոխ բերքէ։ Գերմանիոյ հողը շատ աղքատ է՝ բաղդատմամբ Ֆրանսայի հողին։ Բայց երկու տեսակ նիւթ բաւականաչափ ունի Գերմանիա, այն է՝ երկաթ, (ուրիշ մետաղներու հետ մէկ տեղ,) և հանքածուխ։ Եւ ուր երկաթն ու հանքածուխն առատ են, հոն մարդուն ձեռքն է առաջին դերքերու հասնիլ ճարտարական զարգացման չափին մէջ։ Պելճիքն և Ֆրանսացիները շատ բանիր ըրին երկաթի, պողպատի և ընդհանրապէս մետաղագործական ճարտարութեան համար, բայց զանոնք գերազանցեց Գերմանիա, որ հիմակ ուղղակի Անգլիոյ դէմ կը մրցի, և շատ մը շահաւէտ արհեստական գործեր ու հրապարակներ անոր ձեռքէն կորզել կը հետամտի։

Քանի մը շաբաթէ ի վեր Անգլիոյ անհատական նաւարաններուն մէջ տիրող տագնապն, որոյ հետեւանքով նաւաշինութիւնը կանգ առած է, չափէն աւելի ուշադրութեան առարկայ եղաւ ի Գերմանիա։ Նաւ շինելու գործին մէջ Գերմանք այնքան համբաւ հանեցին որ կը յուսան Անգլիացիներուն ձեռքէն վերցնելիք շահն իրենք իւրացնել։ Նոյն իսկ Սըր Տոմսըն Քըրըր, համբաւաւոր նաւատէրը, թէեւ բարեխօսեց և միջնորդեց, բայց տակաւին չկրցաւ համաձայնութիւն գոյացնել նաւ շինող արհեստագործներուն ու գործարանատէրներուն մէջ։ Գերմանիոյ երկաթի և պողպատի գործարանաց ներկայացուցիչները վերջերս Համպուրկ գումարեցան, և մանաւանդ Անգլիացիներուն դէմ իրենց շահերը պաշտպանելու համար շատ մը խորհրդածութիւններ կատարեցին։ Այն որոշմանց մին էր որ գերման կառավարութեան խնդրամատոյց եղան, առաջարկելով որ երկաթուղւոյ սակերը զեղչուին ամեն նաւային նիւթերու համար որք կը գործածուին գերմանական նաւագործարանաց մէջ։ Առաջարկեցին նաեւ որ կառավարութիւնն յապագային ամեն տեսակ նաւերու շինութեան պայմանագրութեան մէջ պահանջէ ի Գերմանիա շինուած նիւթերու (երկաթ, պողպատ, մեքենայ, ևն.) գործածումը գերմանական նաւագործարանաց մէջ։

Գերման մամուլն այս առթիւ դիտել կուտայ թէ գերման նաւային գործարանատէրք ազգային այս մեծ ճարտարութիւնը բոլորովին անկախ և ինքնավար չեն կրնար հանդիսացնել, ցորչափ հարկադրուին Անգլիայէն բերել իրենց պէտք եղած երկաթն ու պողպատին մեծ մասն. անոնք այս նախնական նիւթերն Անգլիոյ մէջ աւելի աժան կրնան գնել տակաւին քան նոյն իսկ Գերմանիոյ մէջ. որովհետեւ Գերմանիոյ մէջ այլ և այլ ծախքեր, ընդ որս փոխադրութեան ծախքերն, աւելի սուղ են տակաւին քան Անգլիայէն բերուածներու մասին։ «Ինչո՞ւ համար ուրեմն գերմանական երկաթագործութեան ու պողպատագործութեան վրայ ծանրացող ծախքերը չվերցուին, որպէս զի նաւ շինող գերման գործարանատէրք կարող ըլլան միայն գերմանական նիւթերով նաւ շինել, ինչպէս իրաւամբ կը խնդրեն գերման մետաղագործք։»

Թայմզին Պերլինի թղթակիցը (Նոյմ. 25) այս լուրն հաղորդելու առթիւ հետեւեալ կարեւոր խոստովանութիւնը կ'ընէ.

«Երբ աչքի առջեւ բերենք ահագին քայլառութիւնները, որով 25 տարիէ հետէ ամեն ճիւղի մէջ յառաջացած է գերմանական ճարտարութիւնն, անկարելի է չխոստովանիլ թէ այս ամեն գերմանական ակնկալութեանց իրագործումն հաւանական է։ Աշխարհի ամեն կողմն այս պահուս Գերմանիա ամենէն վտանգաւորն է մեր արհեստագործ մրցակիցներուն, և ցաւալի է որ գերմանական մրցումին անգլ. ճարտարութեան վրայ բրած ազդեցութիւնը դեռ եւս պաշտօնական ուշադրութեան առարկայ եղած չէ որքան պէտք էր ըլլար՝ վտանգուած շահերուն մեծութեան պատճառաւ։»

Թղթակիցը կը ցուցնէ որ Անգլիոյ կառավարութիւնը յարգ երկու առեւտրական հիւպատոս ունի Եւրոպիոյ ցամաքին վրայ, մին ի Փարիզ, միւսն ի Փեդերսպուրկ, որք թէպէտ Գերմանիա կ'ուղեւորին երբեմն, բայց հարկ անհրաժեշտ է որ այսուհետեւ առեւտրական և արհեստագործական շահերու վրայ մօտէն հսկելու համար մասնագէտ մը ի պաշտօն կոչուի Պերլինի անգլ. դեսպանատան մէջ իսկ։ Անգլ. նախարար Պ. Բրէյի վերջերս նմանապէս ուշադրութիւն հրաւիրեց Գերմանիոյ ահեղացուն մրցման վրայ, որք ուժգնապէս կ'աշխատին անգլ. դրամատէրներուն և անգլ. գործարանատէրներուն շահերն իրենց կողմը դարձնելու, և անգլ. արհեստաւորներուն ու գործաւորներուն բերնէն անոնց հացը խլելու։ Չկայ շահաւէտ ասպարէզ մը ուր Գերմանիա չմրցի Անգլիոյ դէմ։ Եթէ նիւթել ունենալու պատճառաւ նիւթել նիւթերն ինք կը շինէ, Գերմանիա ուրիշ տեսակ նիւթոց մասին Անգլիոյ շինածներն աւելի կամ նուազ նմանցնելով, աւելի աժան կը ծախէ, թէեւ ըլլայ ստորին ապրանք։ Նոր հրապարակներ ճարելու մասին ալ Գերմանիա քաջարթուն է, և իւր քաղաքագիտութիւնը կը ծառայեցնէ իւր առեւտրական շահերուն։

Քաղաքական կացութիւն

ՖՐԱՆՍԱ, ՌՈՒՍԻԱ, ԳԵՐՄԱՆԻԱ.
ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԻՆ ԱՌԹԻՒ

Թայմզին Պերլինի թղթակիցը (Նոյմ. 25) կը հաստատէ Փեդերսպուրկէ նոյն թերթին հեռագրուած լուրը թէ Չին կը բանակցի գերման և անգլիացի խմբակի մը հետ՝ նոր փոխառութեան մը համար որ պէտք է՝ հատուցանելու ճաբոնական տուգանքին առաջիկայ մասնավճարը։ «Ռուսիոյ ելմտական նախարարն առաջարկներ ըրաւ՝ ֆրանքեւռուսական հաշուով նոր գործողութիւն մ'ընելու համար, յուլիս ամսուն մէջ եղածին նման։ Բայց ֆրանսական Սակարանին այժմու վիճակին մէջ անկարելի համարուեցաւ ֆրանքեւռուսական նոր փոխառութիւն մը հանել Չինաստանի համար։ Խնդիր է մինչեւ իսկ թէ չինական առաջին փոխառութիւնն այնքան յաջողեցա՞ւ որքան կը կարծուէր՝ իւր անսովորական բազմապատիկ ստորագրութեամբն։ Այն փոխառութեան թուղթերուն մեծ մաս մը դեռ եւս ֆրանսացի սեղանաւորաց ձեռքը մնացած է կ'ըսուի։ Ֆրանսացիք հետեւապէս հարկադրեցան ասպարէզը բաց թողուլ անգլիացի և գերման խմբակներուն, որոց միացեալ առաջարկներն անցեալ ամառ այնքան կարուկ կերպիւ մերժուած էր ի Բէքին ֆրանքեւռուսական դիւանագիտութեան։ Բայց Պերլինի կամ Լոնտոնի մէջ չուզուիր գործն այնքան սահմանափակ կերպիւ տնօրինել ինչպէս ըրին Ռուսիոյ և Ֆրանսացիներն որք ուրիշներուն բաժին չհանեցին այն ատեն։ Եթէ ռուս դրամատուներ մասնակցիլ ուզեն, պիտի չմերժուի։

«Այս դէպք և Ռուսիոյ երկաթուղեաց համար այս օրերս Պերլինի հրապարակին վրայ կնքուած փոխառութիւններն են պատճառ որ Փարիզի մէջ այս պահուս սեղանաւորական սաստիկ հակառակութիւն մը կ'երեւի գերման բարձր սեղանաւորութեան դէմ։ Երկու շաբաթէ հետէ տիրող սեղանաւորական տագնապին Պերլինի Սակարանը միւս եւրոպեան Սակարանաց չափ մասնակից չեղաւ։ Պատճառը սա է անշուշտ որ հանքային թուղթերն այնքան չէին բռնուած ի Գերմանիա։ Թէպէտ գերման դրամատէրներ ունին հարաւ-ափրիկեան և մանաւանդ արեւմտեան-աւստրալեան հանքային թուղթեր, բայց շատ լաւ ընտրուած թուղթեր են անոնք, և գերման սեղանաւորք զգուշացան այն մոլեգին շահադիտութենէ որ անխէղճ յառաջ կը բերէ գնոց անխման այն աղետալի հակահարուածները։

«Հավասի գործակալութիւնը, կէսպաշտօնական ներշնչման տակ, ի Փարիզ զեկոյց մը հրատարակեց թէ օտար շահադէտք ամենայն ուժով կը հարուածեն ֆրանսական մեծ դրամատուներուն հանրային վստահութիւնը խախտելու համար յօգուտ օտար Սակարանաց։ Գերմանիոյ սեղանաւորական լրագիրք դիտել կուտան թէ այս զեկուցմամբ ակնարկուած են գերման սեղանաւորք որք կը գործեն Փարիզի մէջ, և յիմարական շահադիտութեան միջամուխ եղած չըլլալով՝ իրենց ոյժն զգալի կ'ընեն հիմա։ Բայց գերման սեղանաւորք ֆրանսական դրամատուներու դէմ պայքար չեն մղեր։ Ֆրանսացիք իրենց Սակարանին խանգարման պատճառներն այլուր պէտք է փնտռեն։ Ամեն անգամ որ տագնապ մը յառաջ կուգայ Փարիզի Սակարանին մէջ, պատճառն ո՛չ այլ ինչ է բայց եթէ ֆրանսայի հասարակութեան չափազանց դիւրահաւանութիւնն և լաւատեսութիւնն, որով անհաշիւ ձեռնարկներու մէջ կը նետուի, մինչեւ որ խոստ և ցաւալի զարթնումի մը ժամը հասնի, և խելքը գլուխը դայ, բայց քանի մը հարիւր միլիոն կամ քանի մը միլիառ վրայ տալէն ետքը։»

ՄԱՏԱԿԱՍԿԱՐԻ համար Ֆրանսայի կառավարութեան վերջին որոշումն այն եղաւ որ այսուհետեւ ո՛չ թէ արտաքին գործոց նախարարութիւնն այլ գաղթային նախարարութիւնը պիտի խառնուի Մատակասքարի գործերուն, որով այս կղզի իբրեւ ֆրանսական գաղթականութիւն պիտի նկատուի, մինչ եթէ արտաքին գործոց նախարարութիւնը խառնուէր, քաղաքական թեւարկութիւն պիտի նկատուէր։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ նոր ելմտացոյցին մէջ, հասոյթք նշանակուած են 10 միլիոն 260,000 ոսկի, ծախք՝ ինն միլիոն 630 հազար ոսկի։

ԱՒՍՏՐԻԱ. — Երէկ. Ժողովը փոթորկալի նիստ մ'ունեցաւ։ Ընդհանուր դատախազն արտօնութիւն կը խնդրէր դատի ենթարկելու հակահրէական երեսփոխան Պ. Շնայտէր, ծայրայեղ ճառի մը համար զոր արտասանած էր խորհրդարանէն դուրս։ Այս առթիւ ինքնապաշտպանութեան համար խօսք առնլով, Պ. Շնայտէր խառնել հարուածեց Հրէայնները, մանաւանդ Հրէայ սեղանաւորները։ Ապա նոյն ոճով ճառախօսեց հռչակաւոր Տքթ. Լիւկըր, կարծես վրէժ լուծելով իր քաղաքապետի ընտրութեան չվաւերացուելուն համար օրուան վարչութեան կողմէ, բայց Ժողովը մտիկ չըրաւ։ Այս հակահրէական բազմերն ի կարգ կոչուելէ ետքը, քուէարկութիւն կատարուելով, ստուար մեծամասնութեամբ Ժողովն արտօնեց Պ. Շնայտէրի դատի ենթարկուիլը։ Վիեննայի մամուլն, որ ինչպէս յայտնի է, ըստ մեծագոյն մասին Հրէից ձեռքն է՝ կը յուսայ որ այս նիստէն ետքը Տքթ. Լիւկըր իւր կուսակիցներուն մէկ մասը կը կորսնցնէ, և ա՛լ ընտրելի չըլլար քաղաքապետութեան։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆՔ. — Երեկուան հեռագիրներուն նայելով, Փարիզի Սակարանին մէջ գիներն ընդհանրապէս լաւ բռնուած էին։ Կը կարծուի որ առաջիկայ հաշուեհարդարութիւնը դիւրին պիտի ըլլայ։ Վիեննայի Սակարանը տկար էր, բայց փակուելէն ետքը գիները վրայ գրին։

ԲԱՆԱՄԱՅ՝ ՎԵՐՍՏԻՆ. — Ի Փարիզ օրուան դէպքն է ձերբակալումն Պ. Սալիկոսի (ընկեր Արդոնի,) որոյ քովէն ելան [illegible] հռչակաւոր չէքերուն, որով նախորդ Երեսփ. Ժողովոյ անդամք կաշառուած էին Ռէնաքի կողմէ, Արդոնի միջոցաւ, ի նպաստ Բանամայի փոխառութեանց քուէարկելու համար։

ԼՈՆՏՈՆԻ առեւտրական և այլ գործատուներուն մէջ կ'աշխատին 360,000 կանայք և աղջկունք։ Ասոնց 60,000ը գրագրի կամ հաշուակալի պաշտօն կը վարեն։

ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. — 25 տարիէ ի վեր, 134 հարուստ Ամերիկացի աղջիկներ կարգուած են Եւրոպացիներու հետ, իրենց հետ Նոր Աշխարհէն Հին Աշխարհը բերելով 34 միլիոն անգլ. ոսկիներ հարստութիւն մը։ Գէշ դրամօժիտ չէ։ Ըլլալէն ետքն ասանկ ըլլալու է։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՓԱՐԻԶ. 28 Նոյմ. — Ալեքսանդր Տիւմայի կտակը բացուեցաւ. կը յանձնարարէ իւր յուղարկաւորութիւնը շատ պարզօրէն կատարել։ Նախարարութիւնն որոշեց որ յուղարկաւորութիւնը Պետութեան ծախքով ըլլայ։ Մեծ պատկերահան Տըդայլ անոր դէմքը գծագրեց մահուան անկողնին վրայ։ Մահուան անմիջական պատճառն էր ուղեղային համախոնութիւն։ Տքթ. Բոծի ուղեղին մէջ պալարի մը գոյութիւնն հաստատեց առաջին վայրկեանէն։

—Երեսփ. Ժողովն և կառավարութիւնն անխափան գործունէութեամբ առաջ կը տանին ելմտացոյցին վիճաբանութիւնն։ Այսօր ներքին գործոց նախարարութեան ելմտացոյցէն 61 յօդուած քուէարկուեցաւ. գաղտնի վարկի համար խնդրուած գումարն որ ամեն տարի բուռն վիճաբանութեանց առիթ կուտայ, նմանապէս քուէարկուեցաւ 200,000 ֆր. ի զեղչով մը, որուն կառավարութիւնն հաճութիւն տուաւ։ Գաղտնի վարկին քանակութիւնն է այժմ տարին 1,200,000 ֆր. ներքին գործոց պաշտօնատան համար։

—Նախարարաց Խորհուրդն իւր շաբաթ աւուր (այսօր) նիստին մէջ պիտի անուանէ Ֆրանսայի նոր ընդհանուր-գործակատարն ի Մատակասքար, որ իրական կառավարիչը պիտի ըլլայ նոր գրաւուած այն մեծ կղզւոյն։

ՀՌՈՄ. — Երեսփ. Ժողովին մէջ նախարարապետ Պ. Գրիսբի այսօր յայտարարութիւններ ըրաւ Իտալիոյ արտաքին և ներքին քաղաքականութեան վրայ։ Յետոյ արտաքին գործոց նախարար Պ. Պլան խօսեցաւ Իտալիոյ արտաքին յարաբերութեանց մասին։ Նախարարաց ապահովիչ լեզուն լաւ տպաւորութիւն առաջ բերաւ։

ՊԵՐԼԻՆ. — Վիլհէլմ կայսր և Աւկուստա կայսրուհին Պիսմարք իշխանուհւոյն մահուան տարեդարձին առթիւ՝ նախկին իշխան-վարչապետին դրկեցին ճոխ պսակ մը, որով պիտի զարդարուի հանգուցեալ իշխանուհւոյն պատկերն, որ կը գտնուի Ֆրիտրիխսրուհէ, ընտանեկան կենդանագրերու դահլիճին մէջ։

—Կայսրն ու կայսրուհին որոշեցին՝ նախորդ տարիներու պէս՝ ներկայ ձմրան վերջն և գարնան սկիզբն անցունել Աբբազիա, (հարաւային Աւստրիա, Իստրիոյ ծայրն, իւր մեղմ կլիմայով ու ջերմուկներով նշանաւոր)։

ԼՈՆՏՈՆ. — Ծանօթ բժիշկ Սըր Հէնրի Թոմբսըն շահեցաւ իւր դատն, այսինքն՝ դատարանը վաւերական հռչակեց այն կտակ որով տոքթորին դարմանած հիւանդներէն մին իրեն կտակած էր 77,000 ոսկի, և մերժեց ժառանգորդներուն պահանջն, որք այս կտակն անվաւեր նկատել կ'ուզէին։

ՏՈՔԹ. ԹԻՐԵԱՔԵԱՆ
Կը գտնուի
Բերա, Շիշլի փողոց, 36 (Տանէրի դեղարանին մօտը) երկշ., հինգշ., շբ., կիր., կէս օրէն վերջը.
Իսկ երկշ., չորեքշ., ուրբ. կէս օրէն վերջը Պոլսոյ կողմը, Կամուրջին գլուխը
ԲԻԶԻՒՔԵԱՆ դեղարանը։ 2—15

Աճէմեան, Խանճեան, Սեմերճեան, Կեսարեան և Պէրպէրեան ընտանիքները շնորհակալութիւն կը յայտնեն ամեն անոնց որք հաճեցան ներկայ գտնուիլ ԱՅՐԻ ՏԻԿԻՆ ԱՆՆԱ ԱՃԷՄԵԱՆԻ յուղարկաւորութեան և իրենց ցաւակցական զգացմանց հաւաստիքը տուին այս տխուր առթիւ։

Ներքին լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔ. — Վեհ. Սուլթանը, երէկ միջօրէին, շքեղ հանդէսով գնաց Համիտիյէ մզկիթն, ուր տեղի ունեցաւ Սէլամլըքի արարողութիւնը։ Ն. Վեհափառութիւն այդ մզկիթին մէջ կատարեց ուրբաթու աղօթքը և յետոյ կայս. պալատ վերադարձաւ։

Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին անգլիական դեսպանն ու երկրորդ թարգմանը, պարսկական դեսպանն ու առաջին թարգմանը, ռուսական դեսպանատան առաջին թարգմանը, պուլկարական գործակատարը, առաջին քարտուղարն ու երկրորդ թարգմանը և քառասուն չափ օտարազգի զբօսաշրջիկներ։

Ներկայից ոմանք սենեկապետ Էմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայսերական մեծարանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ. — Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն յետոյ, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհեալ արտօնութեամբ, անգլիական դեսպան Սըր Ֆիլիբ Քըրրի պատիւ ունեցաւ Ն. Վեհափառութեան ներկայանալու։

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ. — Բարձր. Մեծ Եպարքոսն ու բոլոր նախարարք, առջի օրն առաւօտուն, կայս. պալատ գացին և հոն մնացին կէս օրէն մինչեւ մէկուկէս ժամ յետոյ։

ԱՐՏԱՔԻՆ գործոց նախարար Թեվֆիք փաշա, առջի օրը աւստրիական դեսպանատունն երթալով այցելութիւն տուաւ դեսպան Պառոն ֆոն Գալիչէի։

ԴԵՍՊԱՆԱՑ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ. — Առջի օրը երիկուան մօտ դեսպանք այցելութիւն տուին ֆրանսական դեսպան Պ. Գանպօնի։

ՀՈԼԱՆՏԱԿԱՆ դեսպանին կողմէ առջի երիկունը տրուած սեղանին ներկայ գտնուեցան ռուսական, գերմանական ու ռումանական դեսպանք՝ ընտանեօք և այլք։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ դեսպանատան առաջին թարգման Պ. Պառոնէ փոխ-հիւպատոս կարգուած է փոխանակ Պ. Նէկրիի, որ ուրիշ տեղ մը պաշտօնի կոչուած է։

Երկրորդ թարգման Պ. Գանճիա առաջին թարգման կարգուած է։

ՎԱՐԺԱՐԱՆՔ. — Առողջապահական ընդհանուր քննիչ Զոնկօվսքի փաշա մայրաքաղաքիս բոլոր վարժարանները պիտի այցելէ՝ անոնց առողջապահական վիճակն աչքէ անցընելու համար։

ՔԱՐԻՒՂԻ գինը կարելի է պիտի շարունակէ բարձրանալ, որովհետեւ Կովկասի մէջ պատահած ողողումներ՝ աւրած են երկաթուղւոյ գիծը։ Պոթիի ու Պաթումի մէջ մթերեալ քարիւղներն հազիւ կը բաւեն հինգ կամ վեց շաբաթներու։ Երկաթուղւոյ հաղորդակցութեանց վերսկսումը ժամանակի կարօտ է. ուստի մինչեւ այն ատեն արտածումը պիտի դադրի։ Կը կարծուի թէ Բաշա Գաղէի մթերանոցին մէջ մեծ քանակութեամբ քարիւղ կայ, որ այդ միջոցին կրնայ բաւել տեղական սպառման։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ և Թղթատարական վերատեսուչ Հիւսէյին էֆէնտի յանձնաժողով մը կազմած է՝ նոյն վերատեսչութեան մէջ նորանոր կարգադրութիւններ ընելու համար։ Այդ յանձնաժողովին նախագահն է Թղթատարական խորհրդական Քրօյ էֆէնտի։

ՊԱՀԵՍՏԻ ԶՕՐՔ. — Մախսուսէի Ալի Սաիպ Փաշա շոգենաւը երկուշաբթի օրը Իզմիրէն 1500 պահեստի զօրքեր առնլով Իսքէնտէրոն ուղեւորեր է։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ. — Ֆիլիպէի մէջ նոյեմբեր 13 ին երկրաշարժի սաստիկ ցնցում մը զգացուեր է՝ հիւսիսէն հարաւ։

ՌԷԺիի ընդհանուր տնօրէն Պ. Ֆառնէթիի Վիեննա երթալուն պատճառն է սեղանաւորական գործողութիւն մը, որ նպաստաւոր է թէ՛ կայս. կառավարութեան և թէ Ռէժին։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ. — Պաշտօնական վիճակագրութենէ մը կ'երեւի թէ անցեալ Հոկտեմբեր ամսուն Թուրքիայէն Ֆրանսա տարուած են 8,770,000 ֆրանքի ապրանք։ Անցեալ տարի այդ գումար 6,001,000 ֆրանք էր։ Նոյն ամսուն Ֆրանսայէն Թուրքիա բերուած ապրանքներու արժէքն է 4,389,000 ֆրանք։ Անցեալ տարի նոյն ամսուն 6,082,000 էր։

Տարւոյս տասը ամիսներուն Թուրքիայէն Ֆրանսա տարուած ապրանքներու ընդհանուր արժէքն է 68,506,000։ 1894ին 75,543,000 էր։ Ֆրանսայէն Թուրքիա բերուած են 43,001,000։ Անցեալ տարի նոյն ամիսներուն՝ 45,551,000։

ԷՆԿԻՒՐԻԻ նորընտիր կուսակալ Թեվֆիք փաշա և օգնականը՝ Մուսթաֆա Նաիլի պէյ երէկ իրենց պաշտօնատեղիներն ուղեւորեցան։

ՌՈՒՄԷԼԻԻ նահանգաց քննիչ յանձնաժողովոյ անդամներէն Հաքքը պէյ ու Խալիտ պէյ, առջի օրն, այդ մասին խորհրդակցութիւն մը կատարեցին Բ. Դրան մէջ։

Յանձնաժողովոյ միւս անդամը՝ Էնվէրի էֆէնտի, որ ելմտական քննիչի պաշտօնով Գոնիա կը գտնուի, ճամբայ ելած է մայրաքաղաքս գալու համար։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ և Հանրօգուտ շինութեանց նախարար Մահմուտ Ճէլալէտտին փաշա հրամայած է որ բոլոր պաշտօնեայք ժամ 6ին իրենց գործին գլուխը գտնուելով ժամ 10½ին մեկնին։ Հակառակ պարագային մէջ ամսաթոշակներէն զեղչ մը պիտի ըլլայ օրականի հաշուով։

ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ երկաթուղեաց ընկերութիւնը Գոնիայի գծին համար յիսուն վակոններ բերել պիտի տայ, որք առանց մաքսատուրքի պիտի անցնին։ Այդ վակոններէ տասնչորսը Սիրքէճի բերուած են, ուրկէ մաւնաներով Հայտար Փաշա կը փոխադրուին։

ՀԱՆՔ. — Պրուսայի Էթրանոս գաւառակին Հարմանճըք գիւղախումբին մէջ, երեք տեղերու վրայ, քրոմի հանքի համար խուզարկութիւն կատարելու նպատակաւ երեք արտօնագրեր տրուած են Մուսթաֆա էֆէնտիի ու ընկերացը, Մէհմէտ էֆէնտիի ու ընկերացն և Պ. Բաթէրսընի փոխանորդ Յակոբ Լուքասեան և Ահմէտ Համտի էֆէնտիներու։

ՄԱԶՀԱՐ ՊԷՅ, տնօրէն Հեռագրական և Թղթատարական վերատեսչութեան վիճակագրութեանց դիւանին, երէկ մեռաւ։ Մազհար պէյ որդին էր Հեռագրական ու Թղթատարական վերատեսուչ վախճանեալ Հասան Ալի էֆէնտիի։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ Դրամատան հաշուակալութեան դիւանի քարտուղարներէն Նիհատ պէյ Զաթալճա գնաց՝ քննելու Երկրագործական Դրամատան տեղւոյն սնտուկին գործառնութիւնները։

ԿՂԶԻՆԵՐՈՒ Քաղաքապետական ժողովը պիտի կազմեն Մեծ Կղզիէն՝ Ծօն Հաճօբուլօ, Բոլիտոսի, Խրիսթաքի Վասիլիատի ու Լազօղլու էֆէնտիները, Հէյպելիէն՝ Սթիրաքի Բարթուսանօ ու Մաքրի էֆէնտիները, Պուրկազէն՝ Զիվիօղլու Տիմոսթէնի ու Ավրամ Մոլիսքօ էֆէնտիները և Գնալըէն՝ Սինեքերիմ էֆէնտի Մանուկեան։

ՈՂՈՂՈՒՄ. — Անցեալները Իսքէչէի կողմը տեղացած անձրեւներէն գոյացած հեղեղներ բաւական վնասներ հասուցած են արտերու, ծառերու և այլն։ Երեք տուներ, եօթն աղբիւրներ, ինը կամուրջներ և այլն փլեր են։

ՊԱՐՔԷԼՕՆԱՅԻ օսմանեան հիւպատոսարանը տեղեկագրած է Արտաքին գործոց նախարարութեան թէ 1896 տարւոյ ապրիլի վերջերը ցուցահանդէս մը տեղի պիտի ունենայ նոյն քաղաքին մէջ և թէ սպանիական կառավարութիւնը կը փափաքի որ օսմանեան արհեստաւորք ալ մասնակցին։ Հիւպատոսն առ այդ տեղեկութիւններ տուած է։

ԱՏԱԼԻԱՅԻ հրդեհէն վնասուողաց համար հելլենական կառավարութիւնը հինգ հազար դրախմիի նպաստ մը ղրկած է։ Աթէնքի մէջ ալ հանդէս մը պիտի կազմակերպուի նոյն հրկիզելոց ի նպաստ։

ՄԱՔՍԱՏԱՆՑ մէջ, ինչպէս յայտնի է, օրէնք է որ օտար երկիրներէ բերուած ապրանքներ երբ մաքսատուրքը վճարուելէ ու վաճառատուններ տարուելէ յետոյ, նորէն մաքսատուն տարուին Թուրքիոյ ներքին մասերը ղրկուելու համար, անոնց տէրերէն յայտագիր մը կ'առնուի և ապրանքը պարունակող հակերու կամ ամաններու տասնէն մին բացուելով կը քննուին և այդպէս արտօնագիր տրուելով կ'անցուին։ Արդ, վաճառականք ոմանք նկատելով որ այդ ապրանքներ ղրկուած տեղերու մաքսատանց մէջ բոլորն ալ բացուելով կը քննուին, որով անկարելի կ'ըլլայ կրկին անգամ պէտք եղած կերպով կապել և այդպէս ցամաքի ճամբով երբ հեռու տեղեր ղրկուին կ'աւրուին և շատ մը դժուարութիւններ ու վնասներ առաջ կուգան, խնդրած են որ ապրանքները ճամբայ հանուած մաքսատան մէջ քննուելէ յետոյ ղրկուած տեղերու մաքսատանց մէջ կրկին անգամ չքննուելու համար, հակերու կամ պահարաններու վրայ՝ եթէ տէրերը հաւանին, իւրաքանչիւրէն քսան փարա առնուելով կապարէ կնիքներ զարնուին և այդպէս անցուին։ Մաքսային ժողովն ընդունելով այդ առաջարկութիւնն ըստ այնմ հարկ եղած որոշումը տուած է, սակայն հարկ դատած է որ ղրկուած տեղերու մաքսատանց մէջ ուշադրութիւն ըլլայ, որպէս զի այդ կնիքներ աւրուած կամ բացուած չըլլան, և յետ քննութեան անոնց հաստատուն ըլլալը ստուգելէ յետոյ կնիքները հանուին և ապրանքներն անցուին։ Իսկ կնիքներուն վրայ եթէ կասկած մը ծագի, այն ատեն հակերը բացուելով քննուին և արտօնագրոյն պարունակութեան չհամապատասխանող ապրանքներ եթէ գտնուին, հարկ եղած օրինական գործողութիւնք կատարուին։

ՊՈԼՍՈՅ Առեւտրական Սենեկին անդամներէն մին, ըստ օրինի, անդամ է նաև Ապահովութեան Սնտուկին յանձնաժողովոյն։ Այդ պաշտօնը վարող Մանուկեան Սինեքերիմ էֆէնտիի պաշտօնավարութեան պայմանաժամն աւարտած ըլլալով, գրուած է Առեւտրական Սենեկին անոր տեղ ուրիշ մը կարգել։

ԱՆԱՍՈՒՆՔ. — Անցեալ հոկտեմբեր ամսուն Արեւելեան Ռումէլիէն ու Պուլկարիայէն այս կողմ բերուած անասնոց թիւն է 57,630, որոց 53,223ն՝ ոչխար։

ԷՏԻՐՆԷԻ մէջ, ուր անցեալ շաբաթ օր ձիւն տեղացած էր, կիրակի ու երկուշաբթի օրերն ալ անձրեւ տեղացեր է։

ԻԶՄԻՐԻ մէջ անցեալ երկուշաբթի օր երեքուկէս ժամու չափ սաստիկ անձրեւ տեղացեր է։ Այտընի նահանգին ներսերն ալ շատ տեղեր ձիւն ու անձրեւ տեղացած է։

ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐ. — Կրթական նախարարութեան տպարաններու քննիչ Մէհմէտ Հիլմի էֆէնտի, ծրագիր մը մատուցանելով Հանրային Պարտուց Վարչութեան, յայտարարած է որ կարգ մը ծանուցագրերու վրայ (իլմու-խապէր), որք դրոշմաթուղթի օրինաց ենթակայ են, և որոց վրայ մինչեւ հիմա դրոշմաթուղթ չփակցուիր, եթէ յետայսորիկ դրոշմաթուղթ փակցուի, տարեկան առնուազն մէկ քանի միլիոն ղրուշի հասոյթի աւելցութիւն ձեռք պիտի բերուի և թէ այդ հասոյթ աստիճանաբար պիտի աւելնայ։ Այդ ծրագիր յանձնուած է նոյն Վարչութեան իրաւագիտական ճիւղին։

ՑՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանին գործակատար Իքիատիս էֆէնտի, որ ժամանակէ մ'ի վեր Իզմիր կը գտնուէր, մայրաքաղաքս դարձաւ։

ԱՖԻՈՆ ԳԱՐԱՀԻՍԱՐԻ նորընտիր կառավարիչ Շէրէֆ փաշա իր պաշտօնատեղին ժամաներ է։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ատեանն ի մօտոյ պիտի դատէ Հաճի Հիւսնի անուն անձն, որ Էյուպի մէջ իր աներն սպաննած և երկու կիներ վիրաւորած ըլլալուն համար ամբաստանուած է։

—Ատեանը կրկին անգամ պիտի դատէ Հիւսէյին անուն մակուկավար մը որ՝ Ճիպալիի առջեւ իր արհեստակիցներէն Մահմուտ թիի հարուածով մը սպաննած ըլլալու ամբաստանութեամբ, նախապէս տասնըհինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուած էր, սակայն Վճռաբեկ ատեանը՝ օրինական ինչ ինչ պատճառներով բեկած է այդ վճիռը։

ՎՃՌԱԲԵԿ ատեանը վաւերացուցած է Եղեռնադատ ատեանի մէկ վճիռն ի մասին Թօտորի ու Եօրկի անուն անձանց, որք իբրեւ կեղծ դրամներ քշող դատապարտուած են տասներկուքական տարուան տաժանակիր աշխատութեան։ Եօրկի, որ փախած է, ի բացակայութեան դատուելով դատապարտուած է նաեւ ստացուածոցը գրաւման ու քաղաքային իրաւունքներէ զրկուելու։

ԲԵՐԴԱՐԳԵԼՈՒԹԻՒՆ. — Անտիօքցի Մէհմէտ անուն անձ մը անվայել լեզու մը գործածած ըլլալով, դատապարտուած է առժամեայ բերդարգելութեան՝ ի Տիարպէքիր։

ՅԱՆԿԱՐԾԱՄԱՀ. — Երէկ Ռուսդպանէ սրճարաններէն միոյն մէջ Մէհմէտ անուն վաթսունըհինգ տարեկան անձ մը, որ Ատալիայի պաշտօնատան տակը [illegible] էր, յանկարծամահ եղաւ սրտի կաթուածէ։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ գաւառական թերթին մէջ կը կարդանք թէ անցեալները Պրուսայի երկաթուղւոյ պաշտօնէին կողմէ Մուտանիայի կայարանը ղրկուած պայուսակէ մը ինը հարիւր ղրուշէ աւելի գումար մը կողոպտուեր է, սակայն հեղինակը տակաւին գտնուած չէ և քննութիւն կը կատարուի։ Պրուսայի կայարանին պաշտօնեան պայուսակը կնքելէ յետոյ յանձներ է կառախումբի կառուղիներէ միոյն, սակայն քիչ յետոյ ետ առնլով պայուսակին բացեր և մէջէն թուղթ մը առնէ կամ մէջը ուրիշ թուղթ մը դնելէ յետոյ նորէն յանձներ է կառուղիին։ Կառախումբը Մուտանիա ժամանելուն այդ տեղի կայարանին պաշտօնեայն տեսեր է թէ տեղեկագրին մէջ յիշուած դրամը պայուսակին մէջ չկայ, անմիջապէս հեռագրեր է ի Պրուսա, բայց այս վերջնոյն պաշտօնեայն կրկներ է իր տեղեկագրին պարունակութիւնը։

ԴԻԱԿ ՄԸ. — Երէկ առտու Գարաքէօյի կամուրջին տակէն գտնուեցաւ դիակն Եասէֆ անուն այն հրեայ բեռնակիրին, որ անցեալները կամուրջէն շոգենաւ մտնելու պահուն ծովը ինկած ու անյայտ եղած էր։

ՕՐԻԱՆԴ ԻԼԼԻՍԹՐԷԻ 3րդ թիւը հրատարակուեցաւ այսօր հետեւեալ պարունակութեամբ.

Նորավէպք և պատմութիւնք. 54 Բէ—լ. Էվարիսդ Բառնուսի Բանաստեղծութիւն. Լո—էն (շար.). Ժիւլ Սանտօ. Զանազանք. Լոէն ա—էօ—Բէ—Նիլը, Պայզան. Գիտական. Մարդ խոլորակը ըստ Լուվէյի. Շ. Մարսիյեոն. Հաւաքածոյ Մուլոյ. Շաբաթական տեսութիւն. Արձագանք. Կոլօ—ծօ—էի մը վէպը. Շ. Ռիշօլ ա'Էռիօլ, (շար.). Մեր պատկերները. Խօսք և առածք. Զուարճալիք. Զբօսանք. Փոքր թղթակցութիւն. Ազդ. Զուարճալի գիտութիւն. Վերջին ժողովուրդ. Պատկերներ. Բեռոզհանէ, Բիւլթէմ փաշա, Զուավ ի Թիրապան։

Տնօրէնութիւն, վարչութիւն և խմբագրութիւն Բերա, Մեծ Փողոց, թիւ 473։

ԱԶԴ. ԹՐԱՄՈՒԷՅԻՑ ԸՆԿ.

Պարտաթուղթ ունեցողներուն կը ծանուցանէ թէ իւրաքանչիւր պարտաթուղթը 10 ֆրանքնոց թիւ 27 կտրոնին վճարման համար պորտօրները պիտի ընդունուին ի վաւերացում, չորեքշաբթի և շաբաթ օրեր կէսօրէն ետք ժամ 2էն 4, յառաջիկայ դեկտեմբեր 4էն (Ն. Տ.) սկսեալ, և վճարումները պիտի կատարուին ընկերութեան արկղէն ութ օրն անգամ մը։

⁂

Ընկերութիւնը ծախու կը հանէ վեց

քուաակներ որք կը գտնուին իր Շիշլիի մթերանոցին մէջ ամէն օր։

Մանրամասնութեանց և պայմաններու համար դիմել Ընկերութեան Տնօրէնութեան։

ԱԶԳ· ՕՍՄ· ԿԱՅՍ· ՊԱՆՔԱՅԻ

Օսմ· Կայս· Պանքան պատիւ ունի ծանուցանել հասարակութեան թէ փոքր հաշուեյնթաց [illegible] որոնք պիտի բացուին յառաջիկայ դեկտեմբեր 1ին, տարին այլ ևս 2 % տոկոս պիտի բերեն, փոխանակ 3 %ի։

Գալով առաջագոյն բացուած հաշիւններուն, 30 Նոյեմբերի հաշիւները պիտի շարունակեն բերել 3 % տոկոս· 2 % սակը պիտի գործադրուի այս թուականէն ետքը վճարուած գումարներուն համար։

1—3

ԱԶԳ· ՕՍՄ· ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՎԱՐՏՈՒՑ

[illegible] վարժարանին բացումը, յառաջիկայ տարեշրջանին համար, տեղի պիտի ունենայ 1896 ապրիլ 1ին (Ն. Տ.)։ Հետեւապէս կը ծանուցուի այս վարժարանին դասընթացքներուն հետեւիլ փափաքողներուն թէ իրենց խնդրագիրները ներկայացնելու են վարժարանին տնօրէնութեան մինչեւ սոյն թուականը։ Անոնք ինչպէս նաև երկրորդ տարւոյ աշակերտները Պոլսոյ գտնուելու են բացման օրը։ ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ԲԵՐԱՅԻ ՍԻՒՔԸ

Սիւքին տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ թէ այս գիշերուան յայտագրին վրայ աւելցուցած է շահեկան նորութիւն մը «Թաչող մարդիկը»։ Վաղը, կիրակի, երկու ներկայացում. ցերեկը, միջօրէէն յետոյ ժամ 3ին (Ը. Ե.) և գիշերը ժամ 8½ին։

ՄԱՅՐԱՄ ՋՕՋԻԿԸ

(ՎԷՊ ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ)

(Շար. երէկի թիւէն)

Սէրկի Սարի ստորոտը կը գտնուի Տարօնոյ Պ. գիւղը, որոյ հիմնարկութիւնը ամենահին ժամանակներէն կ'սկսի։ Դա դաշտին արեւմտահիւսիսի գիւղերէն ամենէն սիրունն, արգաւանդն ու գեղեցիկն է։ Նորա արեւելահիւսիսի դին անմիջապէս կը բարձրանայ Սէրկի լեռը՝ գոռոզ և գոռոզ, որոյ ամեն մէկ քարանձաւներու, խոռոչներու մէջ, և ապառաժներու պատուանդաններուն վրայ կը գտնուին միանձանց ճգնարաններն, խաչքարեր, մատրանց հետքեր, աւեր շիրիմներ, ուր գետեղուած են սրբասնեալ ոսկերք նախնի սուրբերուն և հայրց ճգնաւորաց, որք մինչեւ այսօր ոչ միայն անմոռանալի, այլ ուխտատեղի են տեղական ժողովրդոց. տակաւին գեղջուկները մեծ Զատկի կանանչ կիրակէն, վարդավառ Համբարձման գունդագունդ կը դիմեն յուխտ Կարմիր եկեղեցին, Զաւուռ եկեղեցին, Ճգնաւորաց քարերը, Օրոց քարերը են։ Սէրկի և Սուկաւէտ երկու քոյր սարեր են, Սուկաւէտն անդրանիկ և մեծ, Սէրկին համեստ ու փոքր, այլ ի՞նչ համանման, ու համաչափարան։ Երկուքն ալ հիւսիսէն ի հարաւ կը հային դաշտաց վրայ, երկուքն ալ լերկ ու մերկ, ոտքէն մինչ գլուխ պըրկուած ամեհի ապառաժներով՝ և կատարներուն մօտերը երեքական թեւերու բաժանելով՝ երրակի խորհրդաւոր պատկերն կը ցուցանեն ջերմեռանդ հողագործի երկնցած աչքերուն դէմ, որք ամեն օր արշալուսուն և վերջալուսուն կը յառին հոն թագնուած սրբութեանց և սրբոց, ու նոցա արագահաս բարեխօսութիւնը կը խնդրեն մարախին և մժեխին, կարկուտին և երաշտութեան՝ ժանգին և փոթորկին դէմ էն։

Պ. գիւղը պաշտպանուած է թաւուտ և մշտադալար հովտի մը կանանչութեան մէջ, ինչպէս նոր հարսն իր առագաստի վարագուրաններուն մէջ։ Բնութիւնն ոչինչ խնայած է իր գեղեցկութեան ու բերքաւորութեան համար։ Սիւգն՝ որ կ'իջնէ խնակներէն և Սէրկի թեւերէն, և շուլալուելով թփին ու տերեւին, վարդին ու շուշանին, ամեն օր կուգայ նորոգել սպառուած շունչը շինականին և թափ տալ իր թոքերու զարկերուն, և առուակը լուսափայլ ու գուլալ՝ ոչ միայն կը թփացնէ կալի և պարտէզի մարգերը խմելով, կ'առոգէ ցորենի և կորեկի թուփ բոյսերն և կը զովացնէ ոտերն ասունի և անասունին, որք այնքան պալարտ ու պարարտ կը սնանին ու կը մեծնան։ Անմշակ պարտէզներու, բարձրաստատ ծառերու անկարգ խումբ մը երեք կողմէ կը շրջապատեն զայն, հովանի սփռելով գիւղական տնակներուն և խոնարհ ժամուն։

Գիւղին արեւելեան կողէն կը սահի կ'անցնի աղբերակաց ձորակը, որոյ երկու եզերաց վրայ կախուած են մորենի, մասուրի և ալուճի բլերն, ու կ'երկարեն ոստերն անուշահոտ ուռենիներուն, որոց շուքերու տակ ամառն կը պատսպարուին չարաճճի ճնճղուկներն և անծեղը։ Բով բովի անխնամ կերպով գուգուրած են շինականին տները, ախոռները, գոմերը, մարագներ, թոնիրներ եւն, որք տեղ տեղ իրարմէ կը զատուին փոշոտ և ոլորուն փողոցներով, և տանց տափարակներով, տնակները՝ ինչպէս այդ կողմի ամեն գիւղեր նոյնպէս հոն նահապետական և հին են, դուրսէն կոնաձև հողապատ, ներսէն ալ գետնափոր և ցածկեկ պատերով։ Մէկ երկու դին բռնած են կալերու յատկացեալ գետինները և աղբին արտերն, որք հազիւ հինգ տասը կտոր կ'ըլլան։ Արեւմտակողմը կ'երեւի հողաբերդն նախապատմական, առասպելեալ ձեռակերտը, որոյ գագաթան վրայ տնկուած հին կաղնին՝ ըստ աւանդութեան կը հովանաւորէ մեծ դանձ մը, որ կախարդական թլիսմաններով փակուած է ու կապուած է վեց հազարեակի լեզուէն չըհասկցող մահկանացուներուն դէմ։ Քիչ մը հեռաւորութեամբ լերանց կողերը կը զարդարին կաղնի, կաղամախ, հացի, տխկի, թխլամբի, կաղինի, ընկոյզի են զանազան ծառոց անտառները, որոց մութ պարկներու մէջ կը խորդան, [illegible] ու գայլ, աղուէսն ու նապաստակը, [illegible] անտի քիչ մ'ալ բարձր Սէրկիի քաւանդուն վրայ կը կպառին և կ'արածին ոչխարաց երամակները, իրենց պահապան խոյերով և նորխիններով։

Կալուկոտը վերջացեր էր, [illegible] դուան ինք, և սեպտեմբերը վերջանալու վրայ էր։ Հինգշաբթի օր մը, երկինք պարզ ու կապուտակ էր, արեւ կէս օրուան կէտին բարձրացեր էր և իր կիսաստապ շողերը թափեր բոլոր դաշտին վրայ։ Էլ՛ պաղ սրահներու խոնաւ գետնին վրայ պառկող մշակները տանիքներ թառեր էին, էլ՛ տանուտեր էր դուրսը ներսէն, և ոսկեղէն տերեւը զովացնող շուքեն։

Կէս օրը կոտրաւ։

Մ. գիւղի ճամբով երկու գեղացիներ հաւակողմէն Պ. գիւղն հասան և Բերդիկի թաղի փողոցով յառաջանալով՝ շինական մեծկակ ու հին տուն մը մտան, որոյ դուռը կը պահպաներ հուժկու, գելխեղդ շուն մը։ Ճամբորդները զարմանօք իրար կը նայէին գիտելով գաղանին արհամարհոտ լռութիւնը։ Երկուքն ալ թոնի մէջ եղած մանձի վրայ նստեցան։

Ուղեւորք գիւղացի, բայց «փոխափոխուած» էին, ինչպէս կը նկատեն շինականները։ Մշակի պարզ հագուստին տեղ՝ անոնք հագած էին Պոլսի համալներու չուխայ գգեստները, մէջքերնին կապած թաբալուլուս շալերն, որոց ծոծերը կախ ինկած էին իրենց կշտերնէն՝ մետաքսի հիւսկէններով՝ գեղջուկի պճնասիրութեանն յագուրդ տալու համար։ Անոնցմէ մին՝ որ Զաքար կ'անուանուէր՝ բարձրահասակ, պարթեւ և թուխ պեխերով մէկն էր, իսկ միւսն անոր հակառակ՝ կարճիկ գաճաճ մը, կապոյտ աչքերով և սեւ մազերով։ Երեւոյթէն յայտնի էր թէ անոնք հեռու տեղաց ճամբորդներ էին, ղուրպաթէն. Տէտէ-Աղաճէն կը վերադառնային տուներնին։ Բակին մէջ մնաւ մարդ չկար, և տան դուռն ալ փակուած կ'երեւէր։ Մինակ դուրսի թոնիրին քով՝ փոքրիկ մսուրին վրայ կապուած էին գոմէշի մատաղ ձագուկ մը և կովու հորթ մը, որք կ'ուշկրտային տաքէնին թափուած խոտի մանր մնացորդները։

Ճամբորդները սաստիկ ծարաւած էին, երկար փնտռտուքէ յետոյ չէր կուժը գտնել չկրնալով՝ ծխատուփներն հանեցին և սկըսան մէկ մէկ սիկառ ծխել։

Զաքարը գրեթէ քառասնենոց մ'էր, մինչ գաճաճն, որ Մկօ կ'անուանուէր, հազիւ 20 տարեկան. նոր բուսեր էին մազ ու մօրուք, փոքրութենէն փոխեր էր ղուրպաթ, ու մշակական ծանր աշխատութիւններու նիրքեւ աւելի նիհարցած։

Օրը կը տարաժամէր. Զաքար սկսեց անհամբերութեան նշաններ ցոյց տալ։

—Գիտնաս Մկօ', խմմաց նա, մութն է, էլ մեր ե՞րբ պիտի հասնինք փողրկով։

—Հապա ի՞նչ ընինք. դու հե՞ղ մ'էլ կակասիկ կը կարդաս, ժամկոչուն ժամ մը կանչել պէտք է։

—Աղէկ, Մկօ՛, իմ ուզածն էլ էտ էր, ախր դու քու բերնով ասացիր, քան զքեզ աղէկ ժամկոչ չկայ, ու գիւղի քուինձ ու պաւճաղն ալ գիտես, տէ՛ տրեխներդ հագիր, ու դուրս ել, ու անեցիներէն մէկ մը գտիր, առ եկու, տէ'ս կը մթնէ, էլ տեղ չենք հասնի. կերթէ մեռանք օգրք դուան և փողանը։

Մկօն՝ թէև յակամայից՝ համակերպեցաւ, և հասակեկ բիրն առնելով ձեռքը, բակէ դռնէ դուրս ելաւ, ու չիտակ աղբիւրի ճամբան բռնեց։

ԳՆԴԱՄ

(Շարունակելի)

ԶԱՆԱԶԱՆՔ

ԸՆԴՀԱՏՈՒԱԾ ԹՂԹԱԽԱՂ ՄԸ

Ֆրանսայի Դուռ գաւառաքաղաքէն կը հեռագրեն Բարիզի Փիգարոյին՝ թէ Սալվաթոր գառագեղին մէջ տեսիլ մը պատահեր է որ խորին յուզման մատներ է բոլոր հանդիսականները։

Երեք հոգի գրաւ բռնած ըլլալով, թէ կրնան կեդրոնական վանդակին մէջ մտնել ու ձեռք մը թուղթ խաղալ առիւծներուն ներկայութեանը, գազանազուսպին կը ներկայանան որ կընդունի իրենց առաջարկը։ Գառագեղին մէջ սեղան մը և աթոռներ կը տեղաւորեն, քանի մը շիշ շամբանեա և խաղի թուղթ։ Երբ ամեն բան կը պատրաստուի, երեք անձերը ներս կը մտնեն ու կը նստին սեղանին առջեւ, մինչ գազանազուսպը կը խաղցնէ իր առիւծներուն հետ, աջակողմեան վանդակին անկիւնը։

Թղթախաղը կը շարունակուէր և խաղացողները բաժակ բաժակի վրայ կը պարպէին՝ ուժ առնելու համար անշուշտ, և մինչեւ իսկ գաւաթ կը բաղխէին գազանազուսպին հետ, երբ յանկարծ առիւծներէն մէկը անոնց մօտեցաւ և իր ահագին գլուխը կամացուկ մը դրաւ խաղացողներէն Շօվօ անուն մարդուն ուսին վրայ։

Խաղացողը՝ անշարժ և դուզէ ցոյց տալու համար հանդիսականներուն, որոնք տագնապալի հետաքրքրութեամբ մը մատնուած էին, թէ չի վախնար, այն տեսակ շարժում մը ըրաւ զոր սովորաբար կրնէ մարդ, երբ ձինքը անհանգիստ ընող շնիկ մը վանել ուզէ։ Գազանը, այս շարժումէն նուաստացած զգալով անշուշտ ինքզինքը, իր թաթերէն մէկը վերցուց Շօվօի գլխուն վրայ և զայն գետին տապալեց։ Գազանազուսպը միջամտել ուզեց, բայց առիւծը ժամանակ չթողուց անոր, Շօվօն իր ճանկին մէջ առաւ։ Հասարակութիւնը շունչը բռնած, անձկութեամբ կը դիտէր տեսարանը. մարդը ողջ պիտի ազատէ՞ր։

Մինչ գազանին ճանկերը խորը մարդուն մարմինին մէջ կը մտնէին ու կը բըզկտէին անոր հագուստները, գազանազուսպը խարազանի սաստիկ հարուածներ կ'իջեցնէր առիւծին որ իր որսը չէր թողուր։ Վտանգը տեսնելով գազանազուսպը [illegible] առաջ նետուեցաւ, իր ձգած բազուկներուն մէջ առաւ առիւծին գլուխը զոր նախ սեղմեց, յետոյ անոր բերանը բանալով լեզուն բռնեց, ուժգին մը պալարեց և իր թեւը անոր կոկորդը խոթեց։ Գազանը, ցաւէն սաստիկ [illegible], [illegible] կ'արձակէր։

Շօվօ, առիթէն օգուտ քաղելով, ինքզինքն ազատեց և վանդակէն դուրս նետուեցաւ խորշ դուռնէն որ բարեբաղդաբար կիսաբաց էր և գնաց միանալ իր երկու ընկերներուն որոնք այս տարածին սկիզբէն փախած էին։

Հանդիսականները սփոփման շունչ մը առին։ Այն ատեն, գազանազուսպը սկըսաւ մտրակել իր առիւծները և աջակողմի վանդակը մղուց զանոնք։

Հասարակութիւնը կը կարծէր թէ Շօվօ ծանրապէս վիրաւորուած է ու կեանքը վտանգի մէջ, երբ յանկարծ կեդրոնական վանդակին դուռը բացուելով, երեւցաւ գազանազուսպը՝ Շօվօի ձեռքէն բռնած։ Մարդը աւելի բաղդաւոր քան խոհեմ, քանի մը թեթեւ սկրթուկներ միայն ստացած էր։ մինակ հագուստները պատառ պատառ եղած էին։

Երբ հանդիսականները տեսան Շօվօն որ կը ժպտէր և ակնարկովն իր վայրագ հակառակորդը փնտռել կը ձեւացունէր, բուռն ծափահարութիւններով ողջունեցին զայն։

ՈՋԼՈՏՈՒԹԻՒՆ

Ամէն մանուկ որ հանրային դպրոց կ'երթայ, կամ նմանօրինակ խառն ընկերութեան մէջ կ'ըլլայ, ենթակայ է զժնդակ նեղութեան մը, ոջլոտութեան։

Մաքրութիւնը ամենէն մեծ պաշտպանութիւնն է ամէն տեսակ վարակման դէմ, և ընդհանրապէս ոջլերը չեն աճիր եթէ ոչ մաքրութեան անհոգութեամբ և զանցառութեամբ։ Եւ սակայն այն ընտանութիւնը որով մանուկները կը վարուին իրարու հետ դպրոցի սրահին կամ խաղի տեղերուն մէջ, բաւական [illegible] ոջլոտելուն։

Ոջլոտութիւնը սովորաբար դիւրին է ճանչնալ իր կանուխեան վիճակին մէջ, բայց ա՛յնպէս անտեսեալ և գաղտագողի է իր յարձակման կերպը որ շատ անգամ բաւական ժամանակ անցնելէն և բանը ծանրանալէն ետքը միայն կը սկսուի դարմանին։ Այս վերջին նշանները երբեք այնքան անկարեւոր չեն որքան կրնան երեւակայուիլ առաջին անգամ։

Այն միջոցը որ կ'որոշէ այս ախտը բոլոր միւսներէն, [illegible] է բնութեամբ, և կարելի է պարզապէս քերելով մորթի ընդհանուր գրգռութիւն մը բերել մարմնին որ և իցէ մասին մէջ։ Գրգռումը անփորձ անձի մը կրնայ բոլորովին սրտաշ և անբացատրելի նեղութիւն մը երեւիլ։

Ոջլոտութեան դարմանը բաւական պարզ է որ և իցէ տարիքին մէջ։ Հարկաւ առաջին գործը պէտք է ըլլայ ազատուիլ թէ' միջատէն և թէ անոր ձուերէն։ Զայս ընելու համար պէտք կայ չորս ունկիի չափ չզտուած քարիւղի, որ կրնայ գնուիլ որ և իցէ դեղագործէ։ Հեղանիւթին մէկ չորրորդը խառնով և զգուշութեամբ մազին մէջ թափէ չորս օր յաջորդաբար, թողով որ ամէն անգամուն մնայ չորս հինգ ժամ։ Մազը պէտք է զգուշութեամբ լուալ տաք օճառաջրով և լուալէն ետքը լաւ մը չորցնել։ Հաւանականապէս ոջլի և անոր ձուերուն բոլոր հետքերը աներեւոյթ կ'ըլլան չորրորդ օրը։ Եթէ մազերուն մէջ տակաւին ձուեր մնան, կարելի է հանել զանոնք քիչ մը քացախով։

Այս մեթոտը շատ աւելի աղէկ է քան մեր պապերուն նուրբ և խիտ սանտրներ ունեցող սանտրը, վասն զի գլխուն մորթը գրգռելու վտանգ չունի։ Ոջլոտութեան ծանրացած վիճակներու մէջ միեւնոյն դարմանը հարկաւոր է։ Մորթին ուռած գեղձերը և բորբոքումները աներեւոյթ կ'ըլլան ա՛յն ինչ կը վերնայ վարակման պատճառը։ Քիչիկ մը պարզ օծանելիք, զոր օրինակ [illegible], քսելով մորթին ուռոյցներուն և խորտուբորտ մակերեւոյթներուն վրայ, կը փութացնէ բուժումը։

ԱԿՌԱՆԵՐՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ.—Ակռաներու չգոյութիւնը կը մնասէ արտասանութեան և դէմքը կը տձեւացունէ։ Առանց լաւ ակռաներու բնաւ կատարեալ ծամողութիւն չկայ, առանց կատարեալ ծամողութեան՝ բնաւ կատարեալ մարսողութիւն չկայ, առանց մարսողութեան չկայ սննդառութիւն, առանց սննդառութեան չկայ առողջութիւն, և առանց առողջութեան ի՞նչ է կեանքը.—Ուրեմն խորհուրդ կուտանք ատամնազուրկ անձերու դիմել Տքթ. Պաւիի, միակ ատամնաբոյժն որ երկու անգամէն կրնայ տեղը դնել [illegible] ակռաներն, արհեստական ամենագեղեցիկ ու ամենահաստատուն ակռաներ պատրաստել առանց քիմքի, կեռերու, զսպանակներու և այլն, որք լաւ արտասանութեան հետ կատարեալ ծամողութիւն կ'ապահովեն։

Ամենէն փափուկ, ամենէն ջղային անձինք կրնան կատարեալ ապահովութեամբ դիմել Տքթ. Պաւիի՝ լիովին գոհ մնալու համար։ Արդէն, իրեն դիմողը կատարելապէս գոհ մնալէն ետք միայն սակը պիտի վճարէ։

Ամեն օր կը դարմանէ ժամ 9էն (Ը. Ե.) մինչեւ իրիկուան 5, Բերա, Մեծ փողոց, ֆրանսական դեսպանատան դէմը, 374 թիւ տունը։ 413

Տ. ՀՄԱՅԵԱԿ ԹԱՀԱՆԱՅ ԷՔՍԷՐՃԵԱՆ

Տարերք աշխարհիկ լեզուի Ա. տարի 3 դրուշ, Բ. 5, Գ. 5, % 25 [illegible]։ Կենսագրութիւն Պետրոս Դուրեանի, 5 դրուշ։ Կը ծախուին Պօլսոյ գրավաճառաց քով։ 392 57—60

Գ. Ա. ՆԱՐՊԷՅԻ (ԳԱԼՖԱՅԻ)
ԵՐԿԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆՔ ՏՊԱԳՐԵԱԼՔ Ի ԲԱՐԻԶ

	Ֆրանք
Քերականութիւն հայկական	1
» հայ-գաղղ.	1 50
Զրուցատրութիւն գաղղ-հայ. համառօտ	1 50
» գաղղ-հայ. (հնչումը հայ գրով)	2 25
» անգլ-հայ. համառօտ	1
» » » (հնչումը հայ գրով)	2 50
» գաղղ-տաճկ. համառօտ	2
» » » (հնչումը գաղ. գրով)	2 50
Բառարան գաղ-տաճկ.	2 50
» հայ-գաղղ.	10
Պօղ եւ Վիրգինէ, պատկերազարդ	5
[illegible], աշխարհաբար եւ գաղղ. բնագրաւ, փառակազմ, ոսկեզօծ եւ պատկերազարդ	15
Տելեմաք, գաղղ. բնագրաւ	5
Ֆենելոնի դաստիարակութիւն աղջկանց գաղղ. բնագրաւ	4 50
Ընթերցումն (Lecture pour tous)	1
Այբբենարան մանկանց, պատկերազարդ	20
Լամարթինեայ դաշնակք, փառաւոր տիպ	9
Պատմութիւն անցից Մուրատեան վարժարանի [4 հատոր]	15
Ընդհ. պատմութիւն ազգաց [5 հատոր]	10
Համառօտ պատմութիւն ազգաց	2 25

Վերագրեալ հատորք ամենքն ալ փառ. զեան գեղեցիկ տպագրութեամբ հրատարակուած են եւ կան որ փառակազմ ու ոսկեզօծ են նաեւ։

Մեծանուն հեղինակին հայ-գաղղ. բառագրքին գինն՝ այս անգամ 15 ֆրանքէն 10 ֆրանքի իջած է։ Մեծաքանակ գնողաց մասնաւոր զեղչ։

Վաճառման կեդրոնատեղին է ի Ղալաթիա, Մեզբոս խան թիւ 5, Բիւզանդիոն գրատունը։

405 27—30

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 18/30 Նոյմ. 1895

Անուանկ. եւ վճարեալ		Թուական	Անուանք Արժեթղթոց	Ընթացիկ գիներ	
100			Քնս. Սէրի A 1 %	33	—
100			» » B 1 %	36	20
100		1881	» » C 1 %	25	—
100			» » D գոցուած	21	30
400			» » D բացուած	21	26
100			» » D միջօրէ	21	20
100			Ռումէլիթ. գոցուած	105	—
		1870	Ռումէլիթ. բացուած	105	—
Ֆր. 500			Ռումէլիթ. միջօրէ	105	—
Անվ.	Վճր.				
20	10	1890	Օսմանիէ 4 %	—	—
22	11	1869	Քրէտի ժէն. Օթ.	11	30
10	5	1872	Սօս. Օթ. տը Շ. է Վ.	5	37
140	140	1873	Լաւրիոնի	54	—
500	300	1889	Անատոլուի Երկաթուղի (Բժթ.	695	—
500	500		(Գրթ.	345	—
20	8	1882	Թրամուէյ (Բժթ.	9	20
500	500		(Գրթ.	498	—
500	200	1883	Օսմ. Ռէժի	17	—
1.40	1.40	1892	Օսմ. Սիկարէթ 6 %	—	—
11	5½	1893	Օսմ. Ապահովգն. Ընկ.	6	50
500	500	1882	Ջրի Ընկ. Տէրքոս	450	—

ՄԹԻԼԱՆՑ (Բրիմ) ՕՐ ՎՐԱՅ	Օ. Ո.	Ղրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի	—	—
1 ամսուան համար	—	—
1 օրուան համար	—	—
Աբբոր	—	—
Կանխիկ (Հէվալէսիզ)	1	82½

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	110	20
Փարիզ »	Ֆր.	22	85
Վիեննա 8 օրուան	Ֆիոր.	10	87½
Պերլին չէք	Մարք.	18	45

ՄԹԻԼԱՆՑ ԾԻԿԱԹՈՂԻ ՎՐԱՅ			
8 օրուան համար 25 հատի	Ֆր.	3	50
1 ամսուան համար	»	6	50
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ			
Անգլ. ոսկի	Օ. Ո. 100 ղրշ.ին	110	06
20 Ֆրանքնոց		87	30
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)		107	20
Քրիմիէ		51	10
Ռուսկ. Իմփերիալ		6	47
Մէճիտիէ		108	15
Մանր արծաթ		103	—
Պէշլիք		99	20
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանին		6	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 29 Նոյեմբեր			
Քոնսոլիտ Օսմ. B Կնիկ.	Ֆր.	——	—
» » C	»	——	—
D (Բացուած)	»	——	—
D (Գոցուած)	»	19	85
Ռումելիի Երկաթուղի	»	185	—
Բրքարիդէ	»	455	—
Մաքսային Պարտաթուղթք	»	485	—
[illegible]	»	415	—
Ռէժիի Բաժնեթուղթ	»	401	87
Պանք Օթոման (անուանկ.)	»	571	85
Ռանթ Ֆրանսական 3 %	»	100	85
» » 3½ %	»	——	—
» Իտալական	»	86	85
Քրէտի Լիոնէ	»	——	—
Քրէտի Ֆոնսիէ	»	——	—
Քոնդուար տ'Էսքոնթ	»	——	—
Սուէզի Բաժնեթուղթ	»	——	—
Եգիպտական Միացեալ	»	512	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	215
ՎԻԵՆՆԱ 29 Նոյեմբեր			
Ռումելիի Երկաթուղի	Ֆիորին	58	50
Օսմ. Ռէժի	»	187	—
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ ի տես		120	90
» Փարիզի »		——	—
ԼՈՆՏՈՆ 29 Նոյեմբեր			
Քոնսոլիտ Օսմանեան A	Ա. Ո.	59	—
» B	»	28	—
» C	»	——	—
D (Բացուած)	»	——	—
D (Գոցուած)	»	18	87
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4 % (Երաշխ. բեալ.)		——	—
» » 1894 3½ % (Եգպ. Հրկ.-ով)		——	—
Պանք Օթոման (վճարեալ)	»	11	87
Այտընի Երկաթուղի	»	11	50
Միացեալ Եգիպտական	»	101	25
[illegible]	»	——	—
Անգլ. Քոնսոլիտ	»	105	75
Պալկար. Փոխառ. 6 %	»	85	—
» » Նոր 6 %	»	——	—
Ռանթ Հելլենական 5 % 1881	»	29	50
» » 5[illegible] % 1884	»	29	50
Փոխանակ. Փարիզի վրայ 3 ամիս		25	375
ՊԵՐԼԻՆ 29 Նոյեմբեր			
Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի	Մարք	——	—
Ռումելիի Երկաթուղի	»	——	—
Անատոլուի Երկթղ. ¼ Գրթղ.	»	——	—
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս		——	—
» Փարիզի » 3 ամիս		——	—
Մակեդոնիոյ երկաթուղի		——	—

ՏՕՔԹԷՕՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՎԿԱՅԵԱԼ, ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

(Հաստատեալ յամին 1852)

Նորահնար գործիքի մը միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, մէկ անգամէն վայրկենապէս կը հանեն, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալ։ Կատարելագործեալ եղանակաւ, Նուրբ, ճաշակաւոր, եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, (ըստ տարիքի), ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորելով։ «Պյորրիթ» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երեք այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ դեղերու, եւ նորահնար արգաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Թիւ 396 Մեծ Փողոց Բերա, (Եանիի զարեջրատան վրայի յարկը ճիշտ Զալուքճեանց դէմը)։

Գատըգիւղի յաճախորդք կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը թիւ 1 նոր բացուած Խրիսովելի փողոց ամէն օր։

Ց. Գ. Հաւասարելու համար Եւրոպիոյ եւ Ամերիկայի առաջին կարգի Ատամնաբուժներու՝ ձմեռները կիրակի օրն ալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին Բերայի գործատեղինին։ 419

ԿՈՄԻՏԱՍ Ա. ՌՍԿԵԱՆ *

ԱՌՁԵՌՆ
ԲԱՌԱԳԻՐՔ
ՀԱՅԵՐԷՆ—ԳԱՂՂԻԵՐԷՆ

ՆՈՐ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ (Երկրորդ)
ՈՒՂՂԵԱԼ ԵՒ ՅԱՒԵԼԵԱԼ
ԱՒԵԼԻ ՔԱՆ 50,000 ԲԱՌ, ՈՃ ԵՒԱՅԼՆ

Բազմաշխատ հեղինակին սոյն օգտակար գործը կը բովանդակէ հին եւ նոր հայերէնի գրեթէ բոլոր բառերն զատ, գիտական եւ արուեստական բազմաթիւ բառեր, ոճեր եւ ասացուածներ հանդերձ իրենց Գաղղ. Թարգմանութեամբն։ Բառից զանազան առումները բացատրուած են բազմաթիւ օրինակօք։ Սոյն խնամեալ եւ յոյժ կարեւոր գործը ճշմարիտ առաջնորդ կրնայ ըլլալ ուսանողներու ի Գաղղիերէն լեզուի, ինչպէս նաեւ սոյն լեզուի ուսման պարապողներու առ հասարակ։

Գործոյն վերջը աւելցուած է գաղղիերէն լեզուի անկանոն եւ պակասաւոր բայից պարզ ժամանակներու մէկ ցանկն համաձայն պիտանի եւ կարեւոր ծանօթութեամբք, որք մեծապէս պիտի օգնեն ուսանողին։

Էջ իբր 1000, ընտիր թղթի վրայ մաքուր եւ յստակ տպագրութեամբ եւ զօրաւոր կազմով, որք բառարանի մը համար գրեթէ նոյնքան գնահատելի են որքան պարունակութիւնը։

☞ Գին { Զօրաւոր [illegible] կազմ 35 Դ.Կ.
Լաթակազմ 27, Կիսակազմ 33

* Կեդրոնատեղին է Ե. [illegible], Թիւ 27 Ֆինճանճըլար եօգուշը Կ. Պոլիս։ Կը գտնուի Պ. Պալենցի եւ բոլոր հայ գրավաճառաց քով, ինչպէս նաեւ Բերա Մեծ փողոց [illegible] եւ [illegible] գրատուններուն եւ Ղալաթիա [illegible] Թիւ 42, Ռոմանճ եւ Ընկ. Թղթավաճառանոցն։

ՀԱՅ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑ

[illegible]

Ա. [illegible] ԵՒ ԸՆԿ.

33 Վոյվոտա փողոց. Օսմ. Պանքային դէմ. 33
Ընտիր ապրանք, ուղիղ կշիռ, չափաւոր գիներ
Վճարմանց դիւրութիւն

Յանձնարարութիւնք առանց ծախքի կը ղրկուին մինչեւ տուն։ 333

ԳԱՐԵՋՐԱՏՈՒՆ, ՃԱՇԱՐԱՆ ԵՒ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Ֆէրէքի օղին իր հաստատութեան և անխառնութեան պատճառաւ համբաւ հանած է։ Այս անգամ մասնաւոր գործարանին մէջ պատրաստուած է այդ օղին մասթիքան եւ կրաքան։ Ով որ ապացուցանէ թէ այդ օղին բուն [illegible] խաղողէ է եւ թէ ողելից նիւթեր կը պարունակէ, հարիւր ոսկի պարգեւ պիտի ստանայ։ Ինչպէս արդէն եղած է, Պոլսոյ Պալըք Բազար Լիւլէճի փողոց թիւ 4 վաճառատունն ըստ առաջնոյն կայ. մեր յաճախորդներն աւելի գոհ ընելու համար վարձած ենք ի Ղալաթիա Վոյվոտայի պահակատանը հանդէպ Բալա Փըլըք Արթին աղայի երբեմն վարած ճաշարանի շէնքն, որ կահաւորուած ու զարդարուած է։ Կը ծանուցանենք մեր յաճախորդաց եւ արգոյ հասարակութեան թէ այդ շէնացուած է իբրեւ կեդրոնական մթերանոց Ֆէրէքի օղին եւ իբրեւ գարեջրատուն ու ճաշարան։ Կապահովցնենք թէ ամեն կերպով գոհ պիտի մնան կերակրոց ընտիր տեսակէն, մաքրութենէն, ըմպելիներէն եւ գիներու աժանութենէն

ՎԱՃԱՌՄԱՆ ՏԵՂԸ

Ղալաթիա, Վոյվոտայի պահակատանը հանդէպ թիւ 92, կեդրոնական վաճառատունը։

Պոլիս, Պալըք Բազար, Լիւլէճի փողոց թիւ 4։

Ղալաթիա, Խարաճճը փողոց Անաստաս Պերպերօղլուի խանութը, թիւ 17։

Բերա, Կալաթա Սէրայ Արսէնի Մավրօվասիլիատիի խանութը։

ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ

Որպէս զի շատ մը կեղծերէն զգուշացուի, կը ծանուցուի թէ այդ օղին, մասթիքան եւ կրաքան շիշերու մէջ եւ բաց չորս զանազան չափերով կը ծախուի, վրան վերջին գները նշանակուած, գործարանին կեդրոնական վաճառատան եւ մթերանոցին մէջ, իսկ խանութներու մէջ զոց կը ծախուի եւ շիշերուն վրայ մեր ստորագրութիւնն կայ։ Վերոգրեալ վայրերէն զատ ուրիշ տեղ չծախուիր։ Զգուշանալ կեղծերէն։

ԷՎՏՕՔԻՈՍ ՍԱՎԱ ՏՈՒՐԱՃՕՂԼՈՒ
եւ
29—30 ԱԼԷՔՍԱՆՏՐՕՍ ԽՐԻՍՏՕՖԻԼԻՏԻՍ

ԹՕՄԱՍ ՌԻՎԼԸՌՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿ.

Տարօ շոգենաւը, նաւապետ Մաքբրըմ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասաւ։

SANTAL MIDY

Զուտ Սանդալի հիւթ սրտապրկելու համար զանձն անանիկ գործինքներ պէտք են դուրս քիչ դեղագործներ կրնան ունենալ. միւս կողմէ առեւտուրի մէջ գտնուած Սանդալը մեծ մասամբ խառնուած է քորահիւթի և մայրի հիւթով, որուն գէշ ազդեցութիւնը մկանանց վրայ, շատ յայտնի է։ Սանդալ Միտիի քարսիւլները, ընդհակառակն բոլորովին զուտ հիւթ մը կը պարունակեն որ հանուած է ուղղակի Միզօրի մէջ գտնուած Սանդալէ։

Ընդդէմ պնդութեան.—Վիշիի լուծիչ փոշի։

ԹԷՅ, ԹԷՅ, ԹԷՅ

[illegible]

Կ. ՊՈԼԻՍ, Ճէլալ Պէյ խան թիւ 10
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂՔ
Օսմանեան գլխաւոր քաղաքաց մէջ
ՁԻՆԻ, ՃԱՎԱՅԻ, ՍԵՅԼԱՆԻ, ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԹԷՅԵՐ
Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ վաճառք
Տեսակի, չափի եւ գինի մասին
կատարեալ ուղղամտութիւն

Զգուշանալ մեր մարքային կեղծերէն

THE
LANCASHIRE
INSURANCE
COMPANY

ՀԻՄՆՈՒԱԾ Է 1852 ԻՆ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ ՄԱՆՉԷՍԹԸՐ

Lancashire Insurance Buildings -
Exchange Street Manchester

Դրամագլուխ 3,000,000 անգլ. ոսկի
Պահեստի գումար 1,372,875 »

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Հրդեհի դէմ ապահովագրութիւնը, ամեն տեսակ քարուկիր ու փայտաշէն կալուածներու վրայ, կահերու և ապրանքներու վրայ և այլն, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով ու սակերով։

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Այս ընկերութիւնը յոյժ բարձր աստիճանով կը ներկայացնէ բոլոր այն առաւելութիւնները զորս կրնան փափագիլ կեանքերնին ապահովագրել ուզողները, ամբողջ կամ խառն՝ որոշ պայմանաժամով։

Ամեն տեղեկութեանց համար դիմել ընդհ. գործակալներուն, (Bond Sellar & Cie.) Պօնտ Սէլլէր և Ընկ. Քիւչիւք Թիւնէլ խան, Ղալաթիա։ 427

ACTIONS MINES D'OR
SUD—AFRICAINES

ՈՍԿԵՀԱՆՔԻ ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹՔ
ՀԱՐԱՒ—ԱՓՐԻԿԵԱՆ
ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ ՏԵՂԵԿՈՒԹԵԱՆՑ

Գլխաւոր արժէթուղթերուն [illegible] յաճախորդներուս տրամադրութեան տակն են.

Ա. ՖԱՐՐԱ, Քամպիօ միջնորդ, Կ. Պոլիս։ 429

GEBRÜDER BOMONTI
ՊՈՄՈՆԴԻ ԵՂԲԱՐՑ
ԳԱՐԵՋՈՒՐԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆ Ի ՖԷՐԻ ԳԻՒՂ
ԿԱՐՏԱԴՐԷ ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՋՈՒՏ ԳԱՐԵՋՈՒՐ
ՏԱԿԱՌՈՎ ԵՒ ՇԻՇՈՎ ԸՍՏ ԲԱՎԴԼՕՌԻ ԴՐՈՒԹԵԱՆ
ԵՒ ԱՌԱՆՑ ԱՍԻՏ ՍԱԼԻՍԻԼԻՔԻ

☞ Գործարանն Եւրոպական վերջին դրութեամբ կազմակերպեալ է։

ԹԷՅ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԹԷՅԻ ԵՒ ՇԱՔԱՐԵՂԻՆԱՑ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ՅԱՄԻՆ
1888
Ա. ԱԼԷՄԵԱՆ ԵՒ Գ. ՅՈՎՆԱՆԵԱՆ

ՊՈԼԻՍ, ԹԱԶՄԻՋ ՓՈՂՈՑ 49, 52

ԹԷՅԻ թիւ 52 Վաճառատան մէջ կը ծախուի Զինաստանի, Ճավայի, Սէյլանի, Հնդկաստանի ընտիր թէյ, մեծ եւ փոքր քանակութեամբ։

ՇԱՔԱՐԵՂԷՆՆԵՐՈՒ թիւ 49 Վաճառատան մէջ կը ծախուին Եւրոպական բազմատեսակ եւ ընտիր ՇԱՔԱՐԵՂԷՆՆԵՐ, պիսքիթի, շօքոլա, եւ անուշ ըմպելիներէն լիքէօր եւ այլն։

438 Վաճառք առատ. Գոհացում կատարեալ. Յանձնարարութիւն արագ. 17 60

ԻՒՆԻՈՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ Ի ՓԱՐԻԶ 1828—1829

1828 L'UNION DE PARIS

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂԻՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Դրամագլուխ, պահեստի դրամ և գանձելի ապահովագինք ֆրանք	93	ՄԻԼԻՈՆ
1894 տարւոյ հասոյթ »	16½	»
Ընկերութեան հիմնարկութենէն մինչեւ ցարդ վճարեալ վնասներ »	194	»
1894 տարւոյն վերջը ապահովագրեալ գումարին ամբողջութիւնը »	15 ՄԻԼԻԱՐ	

Ընկերութիւնը շահաւէտ և դիւրամատչելի պայմաններով թէ՛ ի Պոլիս և թէ՛ ի գաւառս կ'ապահովագրէ հրդեհի արկածից դէմ ամեն տեսակ վաճառք և վաճառատուններ, նոյնպէս գործարաններ և բնակութեան տուներ, կարասիներ, և տանց նմանող զանազան շէնքեր և ապրանքներ.

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Մ. ՇԱՌԼ ՄԱԼԷ. Մալէ եղբարց դրամատունէն դրամատէր, Լիոնի երկաթուղւոյ ընկերութեան պատուոյ նախագահ, Օսմ. Կայս. դրամատան և Րէժիի ընկերութեան նախագահ. Նախագահ։

Մ. ԱՏՈԼՖ ՎԷՐՆ. Վէրն և Ընկ. դրամատունէն, դրամատէր, Պանք տը Ֆրանսի վարիչ, Հիւսիսային երկաթուղւոյ Ընկերութեան, և Օսմ. Կայս. դրամատան վարչական խորհրդոյ անդամ. Փոխ-Նախագահ։

Մ. Մ. ՕՏԵՒԻՆՏ. Ս. Տէրվիէ, Գ. Ժէմսօն, Ժ. Մասքուառ, Ա. Միռապօ, Ա. Թուրնէյսըն. Անդամ Վարչական Խորհրդոյ։

Մ. ՇԱՌԼ ՌՈՊԷՐ. Տնօրէն հրդեհի ճիւղին։

Մ. ԱԼՊԷՐ ՖՈՒ. » կենաց ճիւղին։

Մ. ՍԻՄՈՆ ԳԱՅՍԵՐԼԵԱՆ. Մասնաւոր Տնօրէն ի Կ. Պոլիս.

Ղալաթիա, Գարաքէօյ Եէնի-խան։

Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄ. ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ։

1828 L'UNION DE PARIS

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂԻՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Դրամագլուխ և պահեստի դրամ ֆրանք	127	ՄԻԼԻՈՆ
1894 տարւոյ հասոյթ »	15½	»
Ընկերութեան հիմնարկութենէն հետէ մինչեւ ցարդ վճարեալ վնասներ »	72	»
1894 ի վերջը ապահովագրեալ գումարին ամբողջութիւնը »	258	»

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ

1. Ուղղակի ի դէպ մահու վճարելի ապահովագրութիւն — Vie entiere
2. Խառն ապահովագրութիւն — Assurance mixte
3. Ժամանակաւոր ապահովագրութիւն — » à terme fixe
4. Դոմպինէ (Combinée) բառած ապահովագրութեան տեսակը որ մի միայն 20 և 25 տարիներու համար տեղի կ'ունենայ. ապահովագրութիւնը կատարուած օրէն ապահովագրեալ գումարին համեմատութեամբ Ընկերութիւնը իւր գանձագրին միջոցաւ (police d'assurance) ստորագրութեան նիքեւ, շահաբաժինները կ'երաշխաւորէ, որով գանձագրին լրացեալ պայմանաժամին թէ ապահովագրեալ գումարը կը վճարէ և թէ երաշխաւորութեան նիքեւ առնուած և առաջուց որոշուած շահաբաժինները։

Իւնիոն Ընկերութեան 127 միլիոն դրամագլուխը և պահեստի դրամը, ապահովագրած 258 միլիոն ֆրանքի գումարին համեմատութեամբ 50 առ % ը երաշխաւորուած ըլլալը ակներեւ է։

Թուրքիոյ Գլխաւոր քաղաքաց մէջ փոխ գործակալութեանց համար, պատուաւոր երաշխաւորութեամբ քարոյական տէր անձինք կը փնտռուին։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿԻ ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

1892 ՕԳՈՍՏՈՍ 2/14ԻՆ — 20 ՍԵՖԷՐ 1310

Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ, ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ Կ. ԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼԻՍ. ԵԷՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԵՕՅ, ՂԱԼԱԹԻԱ 28

ԻԼԱՆ ՊԱԳԸ ԸԼՐԱՄԲԼՐԻ

Զինճի Օրտուի հիւմայուն իչուն մանֆուրյ նումունէսինէ թէվֆիգէն միւպայեա օլունմագ իւզրէ մանգալինճէ մէվգրի միւնագասայա գօնուլան 10,000 ատէտ ֆէսիյէ օլմըգտար բիւսկիւլիւն սիմ Մէճիտիյէ 19 գրշ. հիսապը իլէ ֆէսին պէհէր ատէտի 7 գրշ. 10 փարա բիւսկիւլիւն պէհէր ատէտի 45 փարայա օլարագ մանալի Թալիպի Լօհտաւինտէ օլուպ Թարիխը իլանտէն իթիպարէն 3 գիւն խիթամընա գատար պուրաճատա միւնագասայը իճրա օլունաճագընտան թէնզիլը ֆիյաթ իլէ իթայա Թալիպ օլանլարըն վէ նումունէսինի կէօրմէք վէ շէրայիթը մուգարրէրէսինի անլամագ իսթէյէնլէրին մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 5 2—3

Նիզամիէ էլպիսէ անպարը իչուն միւպայեա օլունմագ իւզրէ մէվգրի միւնագասայա գօնուլան 2500 գըրօսա քէչի մարգալը սիյահ մագարա իբրիկինտէն պէհէր գըրօսասը 80 գրշ. տա Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ Թէշրինը սանիի բուլմընըն 20ինճի բազար իրթէսի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասասը իճրա օլունարագ մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթասընա Թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 6 2—3

ԱՅՍ ՊԻՍԻՔԼԷԹԸ ՄԻԱՅՆ ԴՆԵՑԷՔ

Այս շինուած է հռչակաւոր ՍԹԻՒԹ զինագործարանին կողմէ։ ՍԹԻՒԹ պիսիքլէթը ամենէն ծանօթն ու հռչակաւորն է։ Հաստատուն, վայելուչ, արագ, անմրցելի 1895ի նմոյշարանին մէջ առաջին մրցանակը շահած է։ Կը ծախուի Նիքիթիզ Էրպլէնի քով, Պոլիս Պահճէ Գաբու Թիւ 2 եւ Ղալաթիա Մահմուտիյէ փողոց Թիւ 22 ու 31։

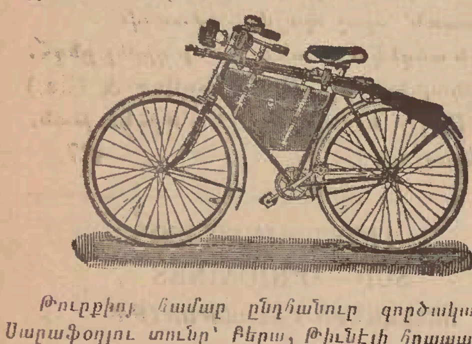

Թուրքիոյ համար ընդհանուր գործակալն է Սարաֆօղլու տունը՝ Բերա, Թիւնէլի հրապարակ, Բ. յարկ։ 366 57—80

ՆՈՐ ՌՈՒՂԵՑՈՑ

ՄԷՍԱԺԸՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Ուղղակի և Թեւեկ ընդմէջ Լոնտոնի եւ Սեւ Ծովու նաւահանգիստներուն (երթեւդարձին հանդիպելով ի Հավր)։

Լոնտոնէ մեկնում ամեն կիրակի. Մարսիլիաէ մեկնում ամեն շաբաթ օր, իրիկուան ժամ 4ին, մէկ շաբաթ, սկսեալ սեպտ. 21էն, դէպ ի Պիրէոն, Իզմիր, Տարտանէլ, Կ. Պոլիս, միւս շաբաթուն, սեպ. 28էն սկսեալ, դէպ ի Քալամադա, (փոփոխակի Քաթաքօլօ) Ճէրա, Սէլանիկ, Տէտէ-Աղաճ, փոփոխակի Քավալա, Տարտանէլ, Կ. Պոլիս։

Կ. Պոլսէ մեկնում դէպի Մարսիլիա, Հավր, Լոնտոն, ամեն ուրբաթ, առաւօտեան ժամ 9ին, մէկ շաբաթ, Տարտանէլէն, Տէտէաղաճէն (փոփոխակի Քավալա), հոկտ. 11էն սկսեալ եւ միւս շաբաթուն Տարտանէլէն, Իզմիրէն, Պիրէոնէն, հոկտ. 18էն սկսեալ։

Բաց աստի, ամեն տասնըհինգ օրը ուրբաթ իրիկուան ժամ 4ին, հոկտ. 11էն սկսեալ Սուրիոյ գծին շոգենաւը Կ. Պոլիս [illegible] պիտի մեկնի դէպ ի Մարսիլիա [illegible] Պիրէոն հանդիպելով։

Հոկտ. 3էն սկսեալ [illegible] իրիկուան ժամ 4ին, ամեն տասնըհինգ օրը։ Կ. Պոլսէ մեկնում դէպ Իզմիր (առանց ուրիշ շոգենաւ փոխադրութեան) Վաթի, Սամոս, փոփոխակի Հռոդոս, Պէրութ, Լարնաքա, Մերսին, Իսքէնտէրուն, Լաթաքիա, Թրիփոլի, նորէն Պէրութ, Աղեքսանտրիա, Մարսիլիա՝ ուրիշ նաւ փոխադրութեամբ, Պէրութ դէպ ի Եաֆա եւ Բօր-Սայիտ։

ՕՏԵՍԱ-ՆՈՎՈՐՕՍԻՍՔԻ ԳԻԾ

Ուղղակի երթեւեկ կիսամսեայ Լոնտոնէն, Հավրէն, Մարսիլիաէն եկած սուրհանդակներով։ Կ. Պոլսէ մեկնում երկուշաբթի իրիկուան ժամ 4ին, հոկտ. 7էն սկսեալ։

ԱՆԱՏՕԼՈՒ-ՊԱԹՈՒՄԻ ԳԻԾ

Ուղղակի երթեւեկ տասնըհինգօրեայ՝ Լոնտոնէն, Հավրէն, Մարսիլիաէն եկած սուրհանդակներով։ Կ. Պոլսէ մեկնում կիրակի կէսօրին դէպ ի Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն եւ Պաթում։ 425

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

ՈՐ ՈՒՆԻ ԽՈՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏ ԳՈՒՄԱՐ

771,000,000 ՖՐԱՆՔ

Տնօրէնութիւն Եւրոպայ

Փարիզ, 16, Պուլվառ տէ Իթալիէն. 1, 3, Իւ Լը Բէլթիէ փողոցի սեփական շէնքին մէջ

1845ին հիմնուելուն է վեր

Ապահովագրեալներու վճարուած	955,000000
1893ի տարեշրջան	
Ապահովագրեալներու վճարուած	78,000000
Հասոյթ	175,000000
Նոր ապահովագրութիւնք 1 Միլիար	160,000000
1894 յունուար 1	
Աւանդք եւ անշարժ կալ. յԵւրոպա	30,000000
Ցուցեալ դրամագլուխ	88,000000
Արդի ապահովագրութիւնք 4 Միլիար	37,000000

Տեղեկութիւն ապահովողին

Շահաբաժիններու քարդմամբ և ապահովագներու վերադարձմամբ՝ ի դէպ մահու։

Պայմանագրութեան նոր եղանակ

Ընկերութեան կողմանէ ԱՆՄԵՐԺԵԼԻ սկսեալ Առաջին տարւոյն լրանալուն պէս։

ԱՌԱՆՑ ՎԵՐԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ ի մասին բնակութեան և ուղեւորութեան.

Հինգ տարի ետքը ԻՐԱՒՈՒՆՔ տալով ընկերութենէն փոխառութիւններու որոց գումարը նշանակուած է ապահովագրին մէջ։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա

188 Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Վօյվօտա փողոց, Վիթալիս խան, Ղալաթիա

ԼԻՆԻՄԱՆ ԺԷՆՕ

40 ՏԱՐՈՒԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

Ալ հարկ չկայ խարելու եւ փոխելու.

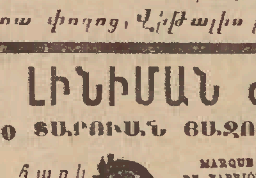

Ընդունուած է անասնաբոյժերու եւ անասնաբուժերու կողմէ.

ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ ՄԱՐՔԱՆ

Այս դեղ անմիջապէս եւ անվրէպ կը դարմանէ ձիերուն կաղալը, ճմլուածքները, ոտքերու դառնալը, ցաւլի վէրքը, ծունկի ուռեցքները, սրունքներու անչափութիւնը, ոտքի ուռեցքները ինչպէս նաեւ կը վանէ կարգ մը հիւանդութիւններ։ Գին վեց ֆրանք։

Ի Փարիզ Սէնթ Օնօռէ փողոց Թիւ 275, Լէսթիվիլ եւ Ընկերութիւն։

Վեց ու կէս ֆրանքով ուզուած տեղը կը յանձնուի։

Կ. Պոլսոյ մէջ կը գտնուի Մեզիքի, Գասպարեան, Քիւչիւքեան ու Քանզիբ եւ այլ մեծ դեղավաճառներու քով։ 356 20—52

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՄԷՀՊԱՐԷ

Բան մի՛ գնէք առանց այցելելու Մէհպարէ վաճառատունը, ՂԱԼԱԹԻԱ, ՄԻՆՏԵՐՃԻԼԸՐ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 166, ՏԱՐԱՆԼԸՏ ՃԻՐՈՒՆԻ ԴԻՄԱՑ։

Եղանակիս համար նիւթերու առաջին մեքք եկան։ Երբէք վաճառատուն մը այսքան մեծ զոհողութիւններ յանձն չէ առած իր աժանութեան համբաւը պահելու համար որքան Մէհպարէ վաճառատունը։ Արգոյ հասարակութեան աւելի կատարեալ գաղափար մը տալու համար քանի մը նիւթերու գինները կը նշանակուին՝

		Ղրշ.
1	Կտոր բուրդէ անդրավարտիք կէկէռ սիստէմ	12½
1	» » »	12½
2	Ֆիլտիքոս ֆանէլա գծաւոր կամ գորշ	12½
3	Զոյգ գուլպայ ճերմակ կամ գորշ բրդէ	12½
6	» » բամպակէ գծաւոր կամ սեւ	12½
2	» » անգլիական բրդէ	12½
4	» » բամբակէ գծաւոր կամ սեւ	12½
1	Կտոր ֆիշիւ զուտ բրդէ	12½
1	» բրդէ վզաւակ	12½
1	» Երիկ մարդու ճերմակ շապիկ կամ ֆանէլա ճէնդմէն	12½
3	Կտոր փոքր շապիկ կտաւէ օձիքով	12½
4	Զոյգ կտաւ թեւնոց	12½
6	» » օձիք	12½
1	Կտոր երիկ մարդու կամ կնոջ անդրավարտիք բառնազէ կամ քօթէն	12½
1	Կտոր Շապիկ կնոջ համար	12½
12	» ճերմակ կամ գունաւոր թաշկինակ	12½
6	» անձեռոց կտաւէ եւ թանձր	12½
1	» գունաւոր կտաւէ սփռոց 6 հոգինոց	12½
1	» ճերմակ սփռոց վեց հոգինոց	10
12	Թէյի անձեռոց	10
1	Լիդրա Օ տը Քոլոնիէ ժիւլ եղբարք	12½
1	Տուփ բաղֆի մըրի	12½

Որսի բաճկոնակ զուտ բրդէ, կնոջ չալէդ բրդէ, ճարտնի մետաքսէ թաշկինակ, փողկապ վերջին նորաձեւութիւն, ժամացոյց ամերիկեան դրուեթամբ, անկողնի ծածկոց զուտ բրդէ կամ մետաքսէ, եւ ուրիշ շատ նիւթեր։ Մէհպարէ վաճառատունը կը ծախէ անձրեւի համար անթափանցիկ վերարկուներ չափազանց աժան գիներով։

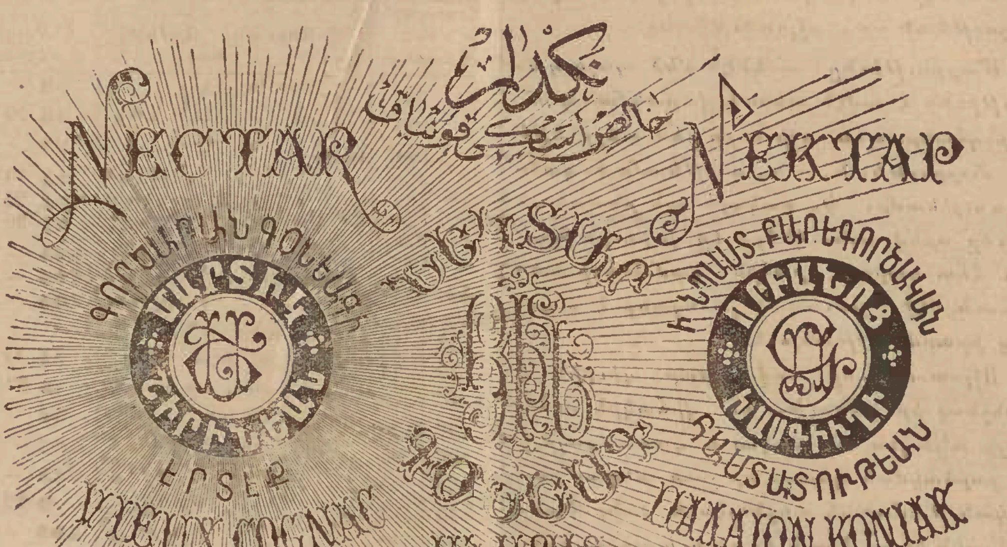
NECTAR
ΝΕΚΤΑΡ
ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԳՈՆԵԱՑԻ ԱՐՏԻՆ ՇԻՐԻՆԵԱՆ
ԷՐՍԷՔ
VIEUX COGNAC
ՆԵԿՏԱՐ
Ի ՆՊԱՍՏ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ ԽԱՍԳԻՒՂ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ
ԳՈՆԵԱԿ
ΠΑΛΑΙΟΝ ΚΟΝΙΑΚ

ՋՈՒՏ ԽԱՂՈՂԷ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ

Ի ՆՊԱՍՏ ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑԻՆ

Սոյն **ՆԵԿՏԱՐ** անուամբ Գոնեագը, որ զուտ խաղողէ պատրաստուած ըլլալով իր տեսակին մէջ ոյժ պատուական ըմպելի մ'է, ապահովապէս կ'արհամարհէ մրցումներն այն օտար Գոնեագներուն, որոնք վերջին ժամանակներս ողողեցին հրապարակը։ Այս ըմպելի ձեռնհաս մասնագէտներու եւ բժիշկներու կողմէ քննուելով հաստատուած է թէ՝ բնաւ որ եւ է օտար տարր չպարունակեր առողջութեան վնասող, ընդհակառակը կրնայ ի հարկին հիւանդներու ալ տրուիլ իբր կազդուրիչ ըմպելի։

Այս պատուական Գոնեագ իր բաղադրութեան մասին ամեն ապահովութիւն ընծայելէ զատ, կոչուած է նաեւ նպաստի դիւրագոյն միջոց մը հանդիսանալու մեր բարեսէր հասարակութեան ձեռքը, Բարեգործական Հաստատութեան մը՝ **ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑԻՆ** համար։ Ո՛վ որ գնէ շիշ մը սոյն Գոնեագէն նպաստած պիտի ըլլայ մեր այն անտէրունչ որբերուն։ Այս իսկ ամենէն պարտաւորիչ շարժառիթն է, որով ամեն Հայ անհատ յիշեալ ըմպելիին պէտք ունեցած ատենը չդիմէ ուրիշ օտար Գոնեագներու։ Այսչափ յանձնարարութիւն կը բաւէ համոզելու համար մեր բարեսէր հասարակութիւնը, որ **ՆԵԿՏԱՐ** ին գործածութեամբը թէ՝ անկեղծ ըմպելի մը ճաշակած պիտի ըլլայ եւ թէ անուղղակի կերպով պիտի նպաստէ մեր բարեգործական մէկ Հաստատութեան։

Կեդրոնատեղին Կ. Պոլիս Սուլթան Համամ Թիւ 10, 14, 16 եւ Կալաթա Պէօյիւք Միլլէթ Խան Թիւ՝ 57, 58 Մարտիկ էֆ. Շիրինեանի վաճառատունները։ 445 5—50

Պիտի պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափի

La VELOUTINE

պատրաստուած ՊԻՍՄՈՒԹՈՎ ձեռամբ

CH^{es} FAY, Parfumeur

PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

L'ANCRE ԼԱՆՔՐ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ԱՄԵՆԷՆ ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ԱՒԵԼԻ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾԸ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ	1871 ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 93 ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԳՈՒՄԱՐ
126 ՄԻԼԻՈՆԷՆ ԱՒԵԼԻ	180 ՄԻԼԻՈՆ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Պ. Կոմս էտմոն Ջիշի, կայս. եւ արք. Ներքին խորհրդական, Նախագահ
» Ռուտոլֆ Հոնոս, դեր-Նախագահ
» Ժօզէֆ Հոնոս, կայս. եւ արք. Ներքին խորհրդական
» Քօլօման Նարօ » » » »
» Անթուան Բրօյէշ տ'Օսթէն
Թէոտոր Բոնցէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկլէնհայմ

Կառավարական Քոմիսէր

Պ. ԺԱՆ ՄՈՒՔ, կայս. արք. խորհրդական

Ընդհանուր Գործակալ, Բերա, Թիւնէլի հրապարակ, տուն Սարաֆօղլու, ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ

Գլխ. Գործակալ, ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ, Կ. Պոլիս, Գօճամանօղլու խան Թիւ 7, 302

Cie NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ.	20/2	Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Գշ.	20/3	Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 5ին յետ միջօրէի, Պիրէոնի ճամբով
Դշ.	22/4	Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Դշ.	22/4	Սուրհանդակ դէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։
Եշ.	23/5	Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուր.	24/6	Աղեքսանդրիոյ Սուրհանդակ, հանդիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱԶԴ.— Նոյ. 21/3, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող գլխաւորը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիփոլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բօր-Սայիտ գացող շոգենաւին 263

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՒՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԻ ԵՒ ԸՆԿ

Մարսիլիայի և Պոլսոյ միջեւ կանոնաւորապէս բանող

Անդոլէ շոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի դեկտ. 3ին (Ը. Ե.)։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և տրամ ուղեւորութիւն

Նաւուղիքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՊՈՒԼ
33 Մումհանէ փողոց Թ. 10

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

SANTAL SALOLÉ LACROIX

ԳԱԲՍՈՒԻԼՆԵՐԸ

Միզային գործարանի հիւանդութեանց դէմ գործածուող հականեխիչ դեղերուն ամենէն ազդուն և ամենալաւ իւրացնելին է։

Վաճառատեղին՝ դեղարան Լագրուա, 76 bis Շաթօ-տօ փողոց. Բարիզ.

Կը գտնուի բոլոր դեղարաններուն մէջ։

ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՎԻԼ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ԵՒՐՔՍԷՔ ԳԱԼՏԸՐԸՄ ԳԷՈՐԳ ՊԷՅ ԽԱՆ ԹԻՒ 1, 2, 3

Առնեց զմելիները Անգլիոյ Շէֆիլտ քաղաքին Ճօնն Նօվիլ եւ Որդիք գործարանին մէջ կը պատրաստուին եւ հետեւեալ մենաշնորհեալ մարքան կը կրեն։ Ոմանք այդ զմելիներու կեղծը կը շինեն եւ անգլիական տառեր չճանչցողներ զայնս կը գնեն, որով նոյն գործարանին արժէքաւոր զմելիներուն վարկը կը կորսնի։

Ճօնն Նօվիլ եւ որդւոց գործարանին արտադրութիւնք այս մասնաւոր մարքան կը կրեն։ Կեղծերէն զգուշանալու համար պէտք է ուշադրութիւն ընել զմելիներու, ածիլիներու, կտրոցներու եւ մկրատներու վրայ գտնուած մարքային ու անգլիական տառերուն։

Այս գործարան 1700 տարւոյն ապրիլ 26 ին հաստատուած է։

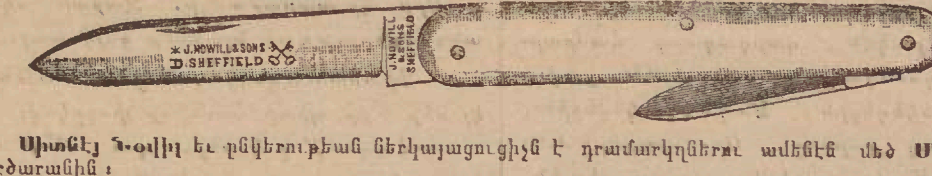

Սիտնէյ Նօվիլ եւ ընկերութեան ներկայացուցիչն է դրամարկղներու ամենէն մեծ Միլնէր գործարանին։

Այդ դրամարկղներ ամեն կերպով կը դիմանան հրդեհի եւ գողերու դէմ։ Փափաքողներու ցոյց պիտի տրուին վկայականներ, որք կը հաստատեն Միլնէրի դրամարկղներու առաւելութիւնը։

Սիտնէյ, Նօվիլ եւ ընկերութեան անգլիական վաճառատան մէջ կը գտնուին նաեւ լաւ տեսակէ դգալներ, պատառաքաղներ, դանակներ ու սեղանի զանազան սպասներ ինչպէս նաեւ առժան բլաքէ դգալներ, պատառաքաղներ եւ այլն։ Նոյնպէս ջաղացքի փոկեր ու մուրճեր, սեղանի յատուկ լամպարներ, սրահներու մէջ կախուելու լամպարներ, ցամաքային ու ծովային զինուորականաց յատուկ կօշիկներ, բօքսի մեքենաներ եւ այլն։

Հետաւոր տեղերէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին կանոնաւոր կերպով եւ շուտ։

Թի.

ՖԷՐՆԷՏ-ՊՐԱՆԳԱ

Մասնաւոր բաղադրութիւն Միլանի Պրանգա եղբարց

Մատակարարք Իտալիոյ Արքայական Տան

Ոսկի չքադրամ՝ Բարիզի 1889ի Տիեզերական Արուեստահանդէսին մէջ.

Քսան տարուան յաջողութիւն Իտալիա, Ամերիկա, Հնդկաստան, Արեւելք և այլուր.—Չքադրամ 1885ի Անվէրսայի, 1884ի Թուրինի, 1883ի Նիսի, 1881ի Միլանի, 1888ի Մելպուրնի և Պրուսէլի, 1879ի Սիտնէյի, 1878ի Բարիզի, 1876ի Ֆիլատելֆիոյ, 1873ի Վիեննայի միջազգային ցուցահանդէսներուն մէջ։

ՖԷՐՆԷՏ-ՊՐԱՆԳԱ ստամոքսաջահական ամենէն ծանօթ պիտքըրն է։—Շատ բժիշկներէ կը յանձնարարուի իբր ջղագրգռիչ, կազդուրիչ եւ ընդդէմ ճահճային տենդերու, [illegible] հիւանդութեանց և քոլէրայի։

ՖԷՐՆԷՏ-ՊՐԱՆԳԱՆ կը դիւրացնէ մարսողութիւնը, կը հանդարտեցնէ ծարաւը, կը գրգռէ ախորժակը, կը բուժէ գլխու ցաւը, գլխու պտոյտը, ջղային ցաւն և մելամաղձութիւնը։

Այս ըմպելիս, բոլոր ծանօթ պիտքըրներէն և ամենաներէն գերազանց, կ'առնուի ամեն օր մաքուր կամ ջրով, սուրճի, գինիի, [illegible] հետ։

ՖԷՐՆԷՏ-ՊՐԱՆԳԱՆ, ինչպէս և նոյն տան վէրմութը, կը գտնուի գլխաւոր [illegible]։

Թուրքիոյ համար կեդրոնատեղին է ՊՈՆՈՄԻ և ՐԷՔՔԻՆ 2218

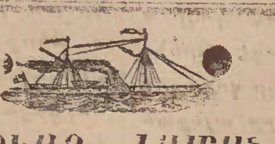

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՑ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

1895 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՓԵՏՐՈՒԱՐ 2

Կամուրջէն մեկնող շոգենաւներ

2 —	Ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.Ենիք.Մրկ.Ր.Հիս.Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշք.
2 —	Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշք.
2 —	Գնտ.Վնք.Չնկ.Պէյլ.Գզկ.
2 —	Պէյք.Բշպ.Չպգ.Գնլ.Ա.Հս.Գնտլ.Վնիք.Չէնկ.Պէյլ.Գզկ.
2 45	Ենմ,Մէզպ,Պէօյք,Թրպ,Ենք.ՍԹՆ.Միրկ.Պօյճ.Ր.Հս.Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պէշքթ.
2 45	Պէյք.Բշպ.Ենք.Գնլ.Պօյճ.Ր.Ա.Հս.Գնտլ.Արն.Չնկ.Պէյլ.Օրթ.Գզկ.Պշք.Գապ.
3 —	Ր,Ա.Գվ.Ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.Պէյք.Բշպ.Չպք.Գնլճ.Ա.Հս.Գնտ.Վանի.Չնկ.Պէյլ.Գզկ.Իսկ.
3 35	Ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.Ենք,ՍԹՆ.Միրկ.Պօյճ.Ր.Հս.Պէպ,Արնվ,Գրչ.Օրթ,Պշկ,
5 —	Պէյ,Բշպ,Չպգ,Գնլճ,Ա,Հ,Գանտլ,Վնք,Չնկք,Պէյլ,Գզկճ,Պշք,
4 35	Ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.Ենք.ՍԹՆ.Մրկ.Պյճ.Ր.Հ.Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշք.
5 45	Ենմ.Մէզ.Պէօյք.Թրպ.Պէյզ,Ենք.Իսթ.Միրկ.Պօյճ.Ր.Հս.Պէպ.Արվ.Գրչ.Օրթ.Պշկ.
6 30	Պէյզ,Ենք,Գնլճ,Մրկ,Ր,Ա,Հ,Գանտլ,Արն,Չնք,Պէյլ,Օրթք,Գզկ,Պշկ,
7 15	Ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.Պէյզ.Բշպ.Են.Մրկ.Գնլ.Ր.Ա.Հս.Գնտլ.Պէպ.Արն.Գրչ,Չնկ.Պէյլ.Օրթ.Գզկ.Պշթ.
7 45	Ա.Ր.Գվ.Ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.Ենք.Մրկ.Ր.Հ.Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշք.
8 45	Ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.Պէյք.Բշպ.Չպգ.Գնլ.Ա.Հս.Գնտլ.Վան.Չնկ.Պէյլ.Գզկ.Իսկ.
9 —	Ենմ, Մէզ, Պէօյ, Թար, Ենք.ՍԹՆ.Պօյճ.Ր.Հիս.Պէպ.Արնվ.Գրչ.Օրթ.Պշք.
9 45	Ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.Պէյզ.Ենք.Գնլ.Ա.Հս,Գնտլ,Չնկ.Պէյլ.Գզկ.Իսկ,
10 15	Ենմ.Մզպ.Պէօյ.Թրպ.Ենք.Մրկ.Ր.Հս.Պէպ.Արն.Օրթ.Պշկ.

Կաւաքէն Կամուրջ մեկնող շոգենաւներ

3 15	Պէշկ.Օրթ.Գրչ-Արնվ-Պէպ.Ր.Հ.Միրկ.Եէնք.Թրպ Պէօյ-Մէզպ-Ենմ-
3 30	Իսկ.Գզկ.Պէյլ.Չնկ.Վնք.Գնտ.Ա.Հ.Գնլ.Չպգ.Բշպ.Պէյզ,
4 15	Գապ.Պշկ.Իսկ.Գզկ.Օրթ.Պէյլ.Չնկ.Արվ.Գնտ.Ա.Ր.Հս.Գնլ.Մրկ.Ենք.Բշպ,Պրգ.Թրպ.Պէօյ.Մզպ.Ենմ.
4 15	Պշկ,Օրթ,Գրչ.Արն.Պէպ,Ր,Հ.Մրկ ՍԹՆ.Ենք.Թրպ,Պէօյք,Մզպ,Ենմ,
5 15	Պշկ.Օրթ.Գրչ,Արն,Պէպ,Ր,Հ,Պօյճ,ՍԹՆ,Ենք,Թրպ,Պէօյ.Մզպ.Ենմ.Ր,Ա,Գավագ
5 —	Գպթ.Պշկ.Գզկ,Պէյլ.Չնկ.Վնք,Գնտ.Ա.Հս.Գնլ.Բշպ.Պէյզ,Ենք.
6 —	Գապ.Պշկ.Օրթ,Արվ.Պէպ.Ա.Ր.Հս.Մրկ.Ենք.Պէյզ.Թրպ.Պէօյ.Մզպ.Ենմ.
7 —	Պշ.Իսկ.Գզկ.Պէյլ.Չնկ.Արվ.Գնտ.Ա.Ր.Հ.Պօյճ.Ենք.Թրպ.Պէօյ.Մզպ.Ենմ.
8 30	Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արվ.Պէպ.Ր.Հ.Մրկ.Ենք.Թրպ.Պէօյ.Մզպ.Ենմ.
9 15	Պշք,Օրթ.Պէյլ,Չնկ,Գնտլ.Արվ.Ր.Հս.Պօյճ,Ենք.Թրպ.Պէօյ.Մզպ.Ենմ.
10 5	Գապ.Գզկ,Պէյլ.Չնկ.Վնք.Գնտ.Ա.Հ.Գնլ.Չպք.Բշպ.Պրգ.Մզպ.Ր.Ա.Գվ.
10 20	Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արվ.Պէպ.Ր.Հս.Պօյճ.Մրկ.Իսթ.Ենք,Թրպ.Պէօյ.Մզպ.Ենմ,
10 50	Գապ.Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արվ.Պէպ Գնտ.Ա.Ր.Հսր՝Գնլ.Մրկ.Ենք.Բշպ.Պրգ.Պէպ.Ենմ.գացող շգ.ն պիտի հաղորդակցի.
11 10	Պշկ,Գզկ.Պէյլ.Չնկ.Վնք.Գնտ.Ա.Հս.Գնլ.Չպգ.Բշպ.Պզգ.
11 20	Պշկ.Պէպ.Ր,Հս,Մրկ.ՍԹէն.Ենք.Թրպ.Պէօյ.Մզպ.Ենմահալլէ
11 30	Պշկթ.Գզկ.Օրթ.Պէյլ.Չնկ.[illegible].Գանտ.Պէպէք
12 15	Պշկ, Օրթ, Գրչ. Արն, Պէպ,